

DRAUGAS

PERIODICALS
June 19,
Vol. LXXXIX

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY
ANTRADIENIS - TUESDAY, BIRŽELIO - JUNE 19, 2001

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 06/18/01
UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TEL: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • DRAUGAS@EARTHLINK.NET

WWW.DRAUGAS.ORG

Nr. 118
Kaina 50 c.

Lietuva sveikina JAV įsipareigojimą plėsti NATO

Vilnius, birželio 16 d. (BNS) — Lietuva remia JAV prezidento George W. Bush ryžtingą įsipareigojimą drauge su bendrininkais tęsti NATO plėtrą, kuriant vieningą, klestinčią ir laisvą naująją Europą.

„Džiaugiuosi JAV prezidento G. Bush šiandien Varšuvos universitete išsakytu ryžtu prisidėti prie naujos — laisvos, klestinčios, suvienytos Europos kūrimo ir įsipareigojimų tęsti NATO plėtrą. Tai rodo, kad Amerika yra pasirūpusi vykdyti politiką, kurioje nepasikartotų Muncheno ir Jaltos suokalbii“, pareiškė Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus. Jo pareiškimas paskelbtas po JAV prezidento kalbos Varšuvoje, kurioje jis patvirtino, jog NATO 2002 m. pakvies tapti naujomis narėmis geriausiai narystei pasiruošusias kandidatas.

Anot V. Adamkaus, JAV vadovo pasisakymas yra svarbus ženklas ne tik kandidatams, kad JAV bei Europos narėms. „Esu tikras, kad šiuolaikinė Europa neįsivaizduojama be

Lietuvos ir kitų Baltijos valstybių visavertės narystės NATO“, rašoma prezidento pareiškime.

V. Adamkus taip pat pažymėjo ir nuolatinę Lenkijos bei asmeninę šios valstybės prezidento Aleksander Kwasniewski paramą Lietuvos siekiams įstoti į NATO.

„Atsakingai vertindama istorinę galimybę kartu su partneriais kurti saugią ateitį, Lietuva ir toliau dės visas pastangas, kad jau 2002 metų rudenį įsijungtų į Šiaurės Atlanto Aliansą“, rašoma V. Adamkaus pareiškime.

Lietuvos užsienio reikalų ministras Antanas Valionis teigė, jog „Lietuva įsitikinusi, kad JAV prezidento kvietimas ištiesi rankas ir atverti širdis naujiems nariams, kad saugumas būtų užtikrintas visai Europai, 2002 metų rudenį Prahoje bus įprasmintas Lietuvos pakvietimu į Alianso gretas“. A. Valionis pažymėjo, kad JAV bei Europos valstybės niekada nepripažino Lietuvos ir kitų Baltijos valstybių okupacijos.

„Williams“ nesėkmė gali Lietuvai užtrenkti duris į NATO

Vilnius, birželio 16 d. (BNS) — JAV senatorius Gordon Smith perspėja, kad JAV bendrovės „Williams International“ sėkmė valdant bendrovę „Mažeikių nafta“ arba nesėkmės gali nulemti Lietuvos galimybes tapti NATO nare.

Kaip šeštadienį rašo „Lietuvos rytas“, aukščiausiais Lietuvos vadovams adresuotame laiške JAV senatorius

ispėja, jog „Williams“ investicijų padėtis Lietuvoje kelia nerimą.

G. Smith teigia, kad JAV būtų sunku paremti stojimo į NATO paraišką, jeigu ją teikianti valstybė nesugeba sukurkti skaidrios aplinkos užsienio investicijoms ir negali jį apsaugoti nuo plėšrios ir neteisėtai konkuruojančios įmonės taktikos, skelbia dienraštis.

G. Smith yra laikomas vienu iš aktyviausių Lietuvos narystės NATO šalininkų JAV Kongrese.

Dienraščio žiniomis, G. Smith laišką gavo Seimo pirmininkas Artūras Paulauskas ir ministras pirmininkas Rolandas Paksas. Prezidentūros atstovai teigė nieko negirdėję apie jo turinį.

Birželio 14 d. bendrovė „Williams International“ pasirašė bendradarbiavimo sutartį su Rusijos naftos susivienijimu „Jukos“ dėl ilgalaikio naftos tiekimo.

Socialdemokratų atėjimas į valdžią gali pakenkti Lietuvai

Vilnius, birželio 18 d. (BNS) — Sudarius socialliberalų ir socialdemokratų valdančiąją koaliciją, galėtų labai nukentėti Lietuvos integracijos į NATO ir Europos Sąjungą reikalai, teigia Tėvynės sąjungos (Lietuvos konservatorių) vadovas, Seimo narys Vytautas Landsbergis.

Pasak jo, konservatoriai pritaria tam, kad išliktų dabartinė koalicinė liberalo Rolando Pakso vadovaujama vyriausybė. „Remiame visus tuos, kurie nori išlaikyti dabartinį kursą“, teigė jis.

V. Landsbergis pažymėjo, jog pasidavę spaudimui ir pasitraukę iš koalicijos, liberalai taip pat turės prisiimti atsakomybę. „Liberalai bus atsakingi už kapituliaciją. Tokiais atvejais reikia kautis iki galo“, teigė jis.

V. Landsbergis nuogąstavo, kad galima naujoji vyriausybė bandys sukludinti užbaigti

Pirmadienį valdančiosios koalicijos tarybos posėdyje Naujosios sąjungos vadovas, Seimo pirmininkas Artūras Paulauskas (dešinėje) pasiūle atsisistatyti Liberalų sąjungos vadovui, ministrui pirmininkui Rolandui Paksui (kairėje). Kestutis Vanago (Elta) nuotr.

Premjerui Rolandui Paksui siūloma atsistatydinti

Vilnius, birželio 18 d. (Elta) — Pirmadienį valdančiosios koalicijos tarybos posėdyje Naujoji sąjunga (socialliberalai) pasiūle atsisistatyti ministrui pirmininkui Rolandui Paksui. Premjerui koordinacinės tarybos posėdyje atsisakius tai padaryti bei su tokiu reikalavimu nesutinkant liberalams, socialliberalai pažadėjo nedelsiant atšaukti savo 6 ministrus iš vyriausybės.

Pirmadienį koordinacinės tarybos posėdyje buvo aptariamas 6 darbo grupių, turėjusių suderinti valdančiosios koalicijos bendrininkų liberalų ir socialliberalų nuostatas svarbiausiais mokesčių, pensijų reformų, „Lietuvos dujų“, „Lietuvos energijos“, žemės grąžinimo, pelningo „Mažeikių naftos“ valdymo klausimais, išvados.

Po koordinacinės tarybos posėdžio Naujosios sąjungos vadovas, Seimo pirmininkas Artūras Paulauskas pareiškė, kad skirtumai, išsyršę derinant liberalų ir socialliberalų pozicijas, yra „pakankamai dideli“. Anot jo, ateityje veikiant būtų sunku suderinti liberalų ir socialliberalų programines nuostatas. Be to, pasak A. Paulausko, net ir tuose dalykuose, kur buvo suderintos liberalų ir socialliberalų nuostatos, nebuvo aiškiai apibrėžti finansavimo šaltiniai, nebuvo aiškiai pasakyta, iš kokių resursų bus vykdomi susitarimai. Anot jo, „tais susitarimais buvo siekiama už-

gesinti įtampą, galinčią išsilyti sprendžiant pirmąjį konfliktą ar klausimą“.

„Matydami tokią situaciją, kad sunku toliau dirbti, pasiūlėme premjerui atsistatydinti“, sakė A. Paulauskas. Tačiau, anot jo, ministras pirmininkas atsisakė tai padaryti, remdamasis Liberalų sąjungos valdybos pareiškimu, kuriame siūlo toliau dirbti valdančiojoje koalicijoje.

„Jeigu premjeras neatsistatydina, mes atšauksime savo ministrus iš vyriausybės“, sakė A. Paulauskas.

Į klausimą, ar pasikeitus premjerui, socialliberalai toliau liktų koalicijoje, A. Paulauskas atsakė: „Mes tai svarstysime“.

Anot Seimo vicepirmininko liberalo Gintaro Steponavičiaus, sąjungos nuostata labai aiški — su bendrininkais koalicijoje subinama susitarti dėl daugelio dalykų. „Vyriausybė šiandien dirba, nėra jokių skandalų ar kliūčių, kurie rodytų, kad reikia keisti ministrų kabineto narius ar premjerą“, sakė G. Steponavičius. Anot jo, tokios pat nuostatos laikosi kiti, išskyrus socialliberalus, koalicijos bendrininkai.

Vyriausybės vadovas

Socialdemokratams pasirengę perimti valdžią

Vilnius, birželio 18 d. (Elta) — Socialdemokratų partija, vadovaudamasi griežtomis koalicinio žaidimo taisyklėmis, yra visiškai pasiruošusi valdyti kraštą, prisiimti atsakomybę už padėtį valstybėje, spaudos konferencijoje pareiškė Socialdemokratų partijos vicepirmininkas Juozas Olekas ir partijos Informacinio centro vadovas Gediminas Kirkilas.

Analizuodamas dabartinės valdančiosios liberalų ir socialliberalų koalicijos griūtį priežastis, G. Kirkilas nurodė, kad didžiausią vaidmenį čia suvaidino nesugebėjimas išvesti krašto iš ekonominio sąstingio. „Mes beveik dvejis metus esam ekonominėje stagnacijoje ir padėtis nesikeičia. Jeigu padėtis gerėtų, valdančioji koalicija būtų stabilėsnė“, sakė G. Kirkilas. Kita priežastis, lėmusi valdančiosios koalicijos nepastovumą, anot G. Kirkilo, — nekonkretybės suvaldyti „trošką“. Vieną kartą jis arkliai nesuvaldė“, sakė V. Landsbergis. Jis turėjo galvoje praėjusios žiemos įvykį per žirgų lenktynes Sartuose, kai A. Brazauskas iškrito iš vežėčių.

vas Rolandas Paksas neketina atsistatydinti ir tebeturi vilties, kad jo sprendimą palaikys tiek socialliberalų deleguoti ministrai, tiek prezidentas Valdas Adamkus.

Tai jis pranešė pirmadienį surengtoje spaudos konferencijoje.

Jau antradienį premjeras dėl tolimesnės vyriausybės veiklos pradės konsultacijas su kitais koalicijos bendrininkais, kurie galbūt nenori nutraukti koalicijos sutarties, bei kitomis politinėmis jėgomis, tarp jų ir konservatoriais.

Pirmadienį pavakare įvykusiame jungtiniame Naujosios sąjungos (socialliberalų) prezidento ir frakcijos valdybos posėdyje nuspręsta pasiūlyti šios partijos deleguotiesiems į vyriausybę ministrams atsistatydinti.

Koalicinėje vyriausybėje dirbo 6 Naujosios sąjungos ministrai: užsienio reikalų — Antanas Valionis, žemės ūkio — Kęstutis Kristinaitis, vidaus reikalų — Vytautas Markevičius, sveikatos apsaugos — Romualdas Dobrovolskis, švietimo ir mokslo — Algirdas Monkevičius, socialinės apsaugos ir darbo — Vilija Blinkevičiūtė.

Pagal Lietuvos Konstituciją ministrus skiria ir atleidžia prezidentas premjero teikimu.

Tėvynėje pasižvalgius

* Jau po poros metų Rusijos naftos verslovė „LUKOil“ planuoja pradėti siurbti naftą iš grėžinio, nuo Nidos nutolusio tik per 22 km., nors dar 1985-aisiais jis buvo pripažintas nesaugiu. Lietuvos ir Rusijos dėsio centre atsidūrusio naftos telkinio „D-6“ vietoje, Baltijos jūroje, dabar tėra metalinė santvara — atrama naftos gavybos platformai. Bendrovės „LUKOil-Kaliningradmorneft“ generalinio direktoriaus pavaduotojas Anatolij Chuboldikov teigė, jog naftos gavybos darbus telkinyje „D-6“ planuojama pradėti 2003-ųjų pabaigoje arba 2004 metais. (L2, R, Elta)

* Lietuvos verslininkai, parduodantys naudotus varkietiškus automobilius, gali netekti didesnę dalies pajamų, jeigu Rusijos vyriausybė įteisins siūlomus muitus naudotiems automobiliams iš Vakarų. (L2, Elta)

* Seimo Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto pirmininkas Alvydas Sadėkas sakė esąs susirūpinęs dėl narkotikų prekybos epidemijos Lietuvoje: „Tai tapo jau ne policijos, bet mūsų visų reikalu — narkotikų prekyba kelia grėsmę nacionaliniam saugumui“. (L2, Elta)

* Lietuvos moterų krepšinio lyga (LMKL) jau turi naują prezidentą. Kaune jį išrinktas Seimo Ekonomikos komiteto pirmininkas, garsumis verslininkas Viktoras Uspaskich. Už jį balsavo visų LMKL klubų, išskyrus lygos valdybos posėdyje nedalyvavusios Vilniaus „Svajnos“ atstovus, vadovai. (KD, L2, R, Elta)

* Kauno tarybos narė, liberalė Irena Keblėrienė kreipėsi į Seimo etikos ir procedūrų komisiją, prašydama apsvaistinti Seimo Ekonomikos komiteto pirmininko Viktoro Uspaskich elgesį. Parla-mentaras keliskart I. Keblėrienę išvadino aferaiste. (L2, Elta)

* Birželio mėnesį įsigaliojus naujiems akcizams, gerimų rinkoje jau pastebimi pokyčiai, liudijantys, kad Lietuvos, kaip ir visos Europos, vartotojai renkasi geros kokybės, bet silpnesnius alkoholinius gerimus. (R, Elta)

* Garsiojoje maniakų, kurio aukomis tapo kelios pakeičingais automobiliais keliavusios merginos, byloje žengtas svarbus žingsnis. Praėjusią savaitę už groty atsidūrė net trys įtariamieji. Visi trys įtariamieji yra vedę ir tarpusavyje susiję. Jų amžius — maždaug nuo 20 iki 45 metų. (L2, R, L2, Elta)

* Šūviais į galvą ir krūtinę praėjusį šeštadienį Klaipėdoje buvo nukautas vienas šio miesto gaujos vadeiva — 29 metų Rimantas Žukauskas, pavarde „Plonas“. Mirtini šūviai į šį vyriškį buvo paleisti jo namo, esančio Aukštaičių gatvėje, virtuvėje. Kol kas neaišku, kas šaudė į R. Žukauską. (L2, R, L2, Elta)

* Tokios minios Vilniaus „Žalgirio“ stadionas dar neregėjo. Daugiau kaip 20,000 sužavėtų gerbėjų čia sekmdienio vakare plojo garsiajam britų roko dainininkui Stingui. 49 metų žvaigždė Lietuvoje lan-kėsi pirmą sykį. (L2, R, Elta)

* Sutrupinimai: K - „Klaipėda“, KD - „Kauno diena“, LA - „Lietuvos aidas“, LR - „Lietuvos rytas“, L2 - „Lietuvos žinios“, R - „Respublika“.

Naudotasi Lietuvos grizimo į tėvynę informacijos centro medžiaga.

* NBA lygos Portlando „Trail Blazers“ klubo vidurio puolėjas, 36 metų Arvydas Sabonis nusprendė dar vienerius metus žaisti komandoje, kurioje praleido šešerius pastaruosius sezonus. (L2, KD, R, Elta)

* Lietuvos verslininkai, parduodantys naudotus varkietiškus automobilius, gali netekti didesnę dalies pajamų, jeigu Rusijos vyriausybė įteisins siūlomus muitus naudotiems automobiliams iš Vakarų. (L2, Elta)

* Seimo Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto pirmininkas Alvydas Sadėkas sakė esąs susirūpinęs dėl narkotikų prekybos epidemijos Lietuvoje: „Tai tapo jau ne policijos, bet mūsų visų reikalu — narkotikų prekyba kelia grėsmę nacionaliniam saugumui“. (L2, Elta)

* Lietuvos moterų krepšinio lyga (LMKL) jau turi naują prezidentą. Kaune jį išrinktas Seimo Ekonomikos komiteto pirmininkas, garsumis verslininkas Viktoras Uspaskich. Už jį balsavo visų LMKL klubų, išskyrus lygos valdybos posėdyje nedalyvavusios Vilniaus „Svajnos“ atstovus, vadovai. (KD, L2, R, Elta)

* Kauno tarybos narė, liberalė Irena Keblėrienė kreipėsi į Seimo etikos ir procedūrų komisiją, prašydama apsvaistinti Seimo Ekonomikos komiteto pirmininko Viktoro Uspaskich elgesį. Parla-mentaras keliskart I. Keblėrienę išvadino aferaiste. (L2, Elta)

* Birželio mėnesį įsigaliojus naujiems akcizams, gerimų rinkoje jau pastebimi pokyčiai, liudijantys, kad Lietuvos, kaip ir visos Europos, vartotojai renkasi geros kokybės, bet silpnesnius alkoholinius gerimus. (R, Elta)

* Garsiojoje maniakų, kurio aukomis tapo kelios pakeičingais automobiliais keliavusios merginos, byloje žengtas svarbus žingsnis. Praėjusią savaitę už groty atsidūrė net trys įtariamieji. Visi trys įtariamieji yra vedę ir tarpusavyje susiję. Jų amžius — maždaug nuo 20 iki 45 metų. (L2, R, L2, Elta)

* Šūviais į galvą ir krūtinę praėjusį šeštadienį Klaipėdoje buvo nukautas vienas šio miesto gaujos vadeiva — 29 metų Rimantas Žukauskas, pavarde „Plonas“. Mirtini šūviai į šį vyriškį buvo paleisti jo namo, esančio Aukštaičių gatvėje, virtuvėje. Kol kas neaišku, kas šaudė į R. Žukauską. (L2, R, L2, Elta)

* Tokios minios Vilniaus „Žalgirio“ stadionas dar neregėjo. Daugiau kaip 20,000 sužavėtų gerbėjų čia sekmdienio vakare plojo garsiajam britų roko dainininkui Stingui. 49 metų žvaigždė Lietuvoje lan-kėsi pirmą sykį. (L2, R, Elta)

* Sutrupinimai: K - „Klaipėda“, KD - „Kauno diena“, LA - „Lietuvos aidas“, LR - „Lietuvos rytas“, L2 - „Lietuvos žinios“, R - „Respublika“.

Naudotasi Lietuvos grizimo į tėvynę informacijos centro medžiaga.

KALENDORIUS
Birželio 19 d.: Šv. Romualdas, Deodatas, Dovilas, Gervazas, Protas, Ramūne.

Birželio 20 d.: Florentina, Silvestrijus, Zadvainas, Zintaute.

SVEIKATOS KLAUSIMAI

GELEŽIS

JONAS ADOMAVIČIUS, M.D.

Kitokie vardai: Feosol, Ferin-sol, Fero-Gradamet-Film-tab, Ferralyn Lanacaps, Mol-Iron, Slow Fe.

Kada ji naudojama: geležies — ferrous sulfate — reikia pagaminimui raudonų kraujo kūnelių. Su ja gydoma ir apsaugojama nuo geležies trūkumo — mažakraujystės, kuri atsiranda, kai kūnui trūksta raudonųjų kraujo kūnelių — eritrocitų, kas pasitaiko nėštume, menkai mintant, daug nukraujavus ir kitose ligose.

Šitaip geležis naudojama

Geležis esti pavidale reguliarios, apdengtos ir ilgo veikimo tabletės; reguliarios ir ilgo veikimo kapsulės; ir skystio — sirupas, lašai, eliksyras. Ji imama tris kartus per dieną tarpe valgio. Pildyk recepte paduotus nurodymus ir teiraukis pas gydytoją ar vaistininką, jei ko nesuprasi. Imk tik, kaip nurodyta: nei daugiau, nei mažiau, nei rečiau, nei dažniau.

Paprastai, imant geležį, taisosi mažakraujystė kelių dienų laike, vis tik ją reikia imti per pusę metų, kai esti didelis geležies trūkumas.

Geležis (ferrous sulfate) imama ant tuščio skrandžio: bent viena valanda prieš ar dvi valandas po valgio.

Jos lašai teikiami su specialia pipete kiekio matavimui. Paprašyk vaistininko, kad parodytų, kaip ji lašinama. Lašai gali būti išpilami tiesiai burnon, sumaišomi su vandeniu ar vaisių sultimis, tik ne su pienu.

Nesukramtyk ir nesutrink reguliarios ar ilgo veikimo kapsulės — ją nuryk, kokia yra.

Reikiamas atsargumas

1. Pranešk gydytojui ar vaistininkui, jei esi jautrus — alergiškas ferrous sulfate; tetrazine (geltonas dažas kai kuriame paruošime maiste ir vaistuose) bei kitiems vaistams.

2. Pranešk gydytojui ar vaistininkui, jei imi su ar be recepto gautus vaistus, ypač Chloramphenic, cimetidine (Tagamet), levodopa (Larodopa, Sinamet), methyldopa (Aldomet), penicillamine ir vitaminus. Dar, jei imi cinoxacin (Cinobac), ciprofloxacina (Cipro), demeclocycline, doxycycline, enoxacin (Penetrex), levofloxacin (Levaquin), lomefloxacin (Maxaquin), methacycline, minocycline, nalidixic acid (Negram) ar tetracycline — imdamas geležį, imk jas dvi valandas prieš vaistus ar tris valandas po jų.

Jei imi prieš rūgštis vaistus, neimk jų kartu su geležimi — abu juos imk atokiausiai vienas nuo kito.

3. Pranešk gydytojui, jei esi sirgęs žaizdomis, storosios žarnos uždegimu — kolitu ar žarnyno liga.

4. Pasakyk gydytojui, būdama sunkumoje, planuodama pastoti ar maitinti kūtim.

Iš maisto geras šaltinis geležies yra žuvis, šalia gero mėsos maisto nevalgoma mėsos, ypač kepenų (turi daug geležies), saugantis sklerozės.

Pamiršęs laiku priimti geležį, imk, kai atsimeni, tik praleisk, jei tai bus laikas kitam emimui. Nedvigubink imamo kiekio.

Neigiamas geležies poveikis

Jis nėra dažnas, bet pasitaikęs. Nesirūpink dėl atsir-

usių juodų išmatų — tai nenkenkia. Nuo geležies lašų gali nusidažyti dantys — imk lašus su vandeniu ar vaisių sultimis (ne pienu). Dantis gali nuvalyti, kartą savaitėje patrinamas su trupučiu valgomosios sodos (baking soda).

Pranešk gydytojui, kai viduriai sukietės ir skrandis ima mausti.

Geležies tabletės užkietina vidurius net iki operacinio ištuštinimo. Idant to išvengtum, imdamas geležį po tris tabletes kasdien, būtinai išgerk ne mažiau dešimt stiklinių naudingų skysčių, kaip vandens (atvirto), sulčių, sriubos dar vaisių po keturis patiekalus, o daržovių po penkis suvalgyk.

Geležį šitaip užlaikyk

Laikyk tvirtai uždarytą, vaikams nepasiekiamą, atokiau nuo šilumos ir drėgmės (ne vonioje). Pasenusius, nenaudojamus vaistus išmesk.

Reguliariai lankykitės pas gydytoją. Niekam neduok savo vaistų.

Šaltinis: „Medication Teaching Manual“, 7-ta laida, 1998.

STENGIAMASI IŠSAUGOTI MOKYKLŲ MEDICINOS PUNKTUS

Švietimo ir mokslo ministerija, gaunanti mokyklų vadovų ir tėvų prašymus, sieks išsaugoti medicinos punktus ir juose dirbančius slaugytojus.

Ypač daug sunkumų dėl medicinos punktų kyla sostinės mokyklose. Švietimo ir mokslo viceministras Janas Džilbo susitiko su Vilniaus savivaldybės atstovais, kviesdamas spręsti medicinos punktų mokyklose išlikimo klausimą. Viceministro nuomone, medicinos punktai mokyklose turi veikti, kad moksleiviams būtų ne tik efektyviai suteikiama pirmoji pagalba, bet ir vykdoma ligų bei žalingų įpročių profilaktika, mokoma sveikos gyvensenos.

Kadangi medicinos punktai bendrojo lavinimo mokyklose priskiriami prie pirminės sveikatos priežiūros įstaigų, jų paslaugos apmokamos iš Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto lėšų. Vilniaus miesto savivaldybės sveikatos skyriaus vedėjos Inos Čebotariovos teigimu, keblu apskaičiuoti kokia Sveikatos draudimo fondo lėšų dalis turėtų būti skiriama mokyklų medicinos punktam ir jų slaugytojams išlaikyti, juolab jei vienos mokyklos mokiniai yra praregistruoti skirtingose poliklinikose. Nesuradus finansavimo šaltinio, medicinos punktai uždaromi.

Švietimo ir mokslo ministe-

Amerikos Lietuvių gydytojų sąjungos valdybos posėdis 2001 m. gegužės 9 d. Jaunimo centre. Nuotraukoje — valdybos nariai su svečiais. I eil. iš kairės: dr. Arvydas Abrozaitis (Vilnius), pirm. dr. Arvydas Vanagunas, dr. Daina Variakojyte, dr. Tomas Kacergius (Vilnius); II eil.: dr. Jonas Rackauskas, dr. Vacys Šaulys, dr. Gedrius Likutavičius (Vilnius), dr. Gediminas Balukas. Posėdyje buvo nustatyta ir ALGS seminaro data 2002 metams. Ji numatyta balandžio 27 d.

NUTUKIMAS, SKAIČIAI IR... GEGUŽINĖS

RASA KAZLAUSKAITĖ, M.D.

Kaip manote, ar nutukimas yra liga? Kai kas pasakys, kad apkūni moteris — vyro svajonė... Meskin pokštai. Gyvenimas rodo, kad nutukimas yra rimta liga. Liga, nuo kurios galima numirti.

Kasmet Jungtinėse Valstijose miršta per milijoną žmonių. Trys šimtai tūkstančių žūsta nuo nutukimo. Šiuos duomenis paskelbė Amerikos Medicinos draugija. Susimąstykime: ketvirtis mirčių yra nutukimo pasekmė.

Amerikos nutukimo draugija paskaičiavo, kad nešiodami antsvorį, galime pasigauti 34 ligas. Paminėsiu kelias: širdies infarktą, prieširdžių virpėjimą, smegenų insultą, kai kuriuos vėžius, metabolinį sindromą ir su juo susijusį cukrinį diabetą, osteoartritą, podagrą, aukštą kraujospūdį, miego sutrikimus. Sąrašas ilgas.

Kaip sužinoti, ar sveriamės per daug? Žinodami savo svorį (kilogramais) ir ūgį (metrais), galite pasiskaiciuoti kūno masės indeksą?

KMI — svoris : (ūgis)²
Jei skaičiuojate svarais ir coliais — padauginkite gautą skaičių iš 703. Kūno masės indeksas lentelės yra pateiktos Lietuvos Sveikatos apsaugos ministerijos puslapyje www.sam.lt/sveikata/nutukimas.html. Arba kituose sveikatos puslapiuose, pavyzdžiui, <http://www.kcnet.com/~marc/bmi.html>

Žmonės, kurių kūno masės indeksas yra tarp 19 ir 24, gyvena ilgiausiai. Susimąstykite, jei gavote daugiau nei 25.

rijos bei Vilniaus miesto savivaldybės atstovai sutarė iškoti kompromisinių sprendimų, parengti medicinos punktų mokyklose finansavimo modelį ir teikti siūlymus Sveikatos apsaugos ministerijai. (Elta)

Gegužės 8-oji Lietuvoje buvo paskelbta Tarptautine Raudonojo Kryžiaus diena. Nuotraukoje — Vladimiras Gulevičius nuotrauka

Kai KMI per trisdešimtis, sergate nutukimu ir jums reikia gydytis. Pradėkite nuo sveiko gyvenimo būdo.

Juosmens apimtis yra pastatytai, ar jūsų sveikata pavojuje. Moterims rekomenduojama būti lieknės nei 88 cm (35 in) per juosmenį. Vyrų juosmuo turi būti ne daugiau 102 cm (40 in).

Pasaulinės sveikatos apsaugos organizacijos duomenimis aštuntame dešimtmetyje Lietuva pirmavo pasaulyje pagal storulių procentą. Mane ši informacija apstulbino. Aš nežinau, ar šie duomenys yra labai patikimi, nes neturiu tikslios informacijos, kaip jie buvo surinkti. Naujesni tyrimai taip pat demonstruoja, kad Lietuvoje nutukusių moterų procentas yra aukštesnis nei kitur pasaulyje. Pastarieji tyrimai buvo paskelbti 1997 metais ir atlikti Liuksemburgo valdžios pinigais, bendradarbiaujant Londono ir Kauno mokslininkams.

Jungtinėse Valstijose svorį viršija daugiau negu pusė šalių gyventojų (t.y. apie 55 proc. moterų ir 63 proc. vyrų yra aptukę arba nutukę). Nutukimo priežastys priklauso nuo genų, aplinkos ir žmogaus įpročių. Savo genų mes pakeisti negalime, tačiau mūsų įpročiai ir aplinka yra mūsų valioje.

Fizinis nejudrumas ir netinkama mityba skatina nutukimą. Jei norime būti sveikais, turime daug judėti ir nepersivalgyti. Fizinis judrumas yra ne tik mankšta ir sportas. Pasirinkime savo laisvalaikio judrius užsiėmimus, pasirūpinkime, kad namuose ir darbe pakankamai judėtume. Pasitarkite su gydytoju arba mankštos fiziologijos specialistais. Žinokite, kad net ir storuliai, kurie yra gerai fiziškai užsigrūdinę, serga rečiau, negu jų užsitupėję kolegos.

Per praėjusį dešimtmetį Jungtinėse Valstijose nutukimas padidėjo dvigubai. Amerikiečių mityba per pastaruosius kelis dešimtmečius pakito. Atkreipkime dėmesį į mūsų suvalgomą maisto kiekį ir kokybę. Ar ne per daug valgome lengvai virškinamą angliavandenių (pavyzdžiui, cukraus, kukurūzų sirupo ir taip toliau — paskaitykime maisto sudėtį perkamuose produktuose) ir riebaus maisto? Pagalvokime, ar tas didėjanis maisto kiekis už pažemintą kainą neatsidurs ant mūsų „talijos“...

Jei už savo sveikatą esame atsakingi patys, savo vaikų

įpročius turime formuoti mes, jų tėvai. Jei mes tuo nepasirūpinsime, vaikai „pasirūpins“ Amerikos pramonė. Be to, neturtingoje Centrinės Amerikos šalyje, viena gaivinanti gerimų bendrovė nemokamai tiekia savo gamybos gerimus mokyklose. Nereikia genijaus suprasti, iš kur tokia labdara. Tai galima pavadinti „skonio“ ugdymu. Mūsų instinktai maisto pramonei yra gerai žinomi ir puikiai išnaudojami — tie nemokami gerimai atsipirks su kauku, kai vaikai užaugs ir galionais pirsks jų produkciją... Mes turime išmokyti savo vaikus maitintis ir būti fiziškai aktyviais. Pasitarkite su savo vaikų gydytoju, kaip vaikams suformuoti gerus įpročius.

Kolumbijos sostinės Bogotos meras Antanas Mockus yra pagraisęs savo ekscentriškumu. Tai jis apsiėmęs spalvinga „pavyzdžio piliečio“ uniforma bėgiojo ristele Bogotos gatvėmis, propaguodamas sveiką gyvenimo būdą. Visai neseniai jis vėl buvo išrinktas Bogotos meru naujai kadenci-

ŽMOGAUS ORGANŲ JOKIOJE PARDUOTUVĖJE NENUSIPIRKSI

Gegužės 26 d. Palangoje, „Baltijos“ poilsio namų „Vyturio“ viešbutyje, prasidėjo ketvirtasis Lietuvos nefrologijos, dializės ir transplantacijos sąjungos suvažiavimas. Jis truko dvi dienas.

Komentuodamas suvažiavimo programą, sąjungos pirmininkas, Vilniaus universiteto Nefrologijos klinikos vadovas profesorius Balys Dainys dializės šios medicinos šakos laimėjimų pavidalį dializės tarnybų tinklą. Pagaliau, sakė profesorius, pasiekta, kad kiekvienas žmogus, kuriam reikalinga dializė, gali šią pagalbą gauti. Profesorius taip pat džiugina ir tai, kad praėjusiais metais, kai pacientams į dializės procedūras kelis kartus per savaitę reikėdavo važinėti po šimtą kilometrų. Prof. B. Dainys yra sudaręs žemėlapi, kurioje yra dauguma tolygių išsidėstusių. Pagerėjo ir dializės tarnybos Lietuvos teritorijoje yra dauguma tolygių išsidėstusių. Pagerėjo ir dializės kokybė. Ligoninės, turinčios dializės skyrius, stengiasi įsigyti ir vandens valymo įrenginius. Senus aparatus keičia nauji, tobulesni. Iš viso šiuo metu Lietuvoje tokia pagalba teikiama apie 600 žmonių, kurių savi inkstai neveikia ir gyvybę palaiko tik sisteminės dializės procedūros.

Geru ženklu profesorius pavadino ir tai, kad valstybėje vis daugiau kuriasi privačių dializės kabinetų. Jų savininkai — gydytojai specialistai sudaro sutartis su ligonių kasomis ir dializuojamiems pacientams patiems nieko mokė-

jai (2001-2003). „Bogotos“ (taip save vadina Kolumbijos sostinės gyventojai) giria savo merą ne tik dėl sumažėjusio nusikalstamumo, bet ir entuziastingai renkasi į miesto parkus sveikatos šeštadieniams — dalyvauti dviračių fiestoje arba aerobikos sesijoje. Kai kurie mynė pedalus, riedėjo ant ratukinių patiužų ar pėsčiodami per 32 tūkstančių hektarų miestą (6,4 milijono gyventojų), kai meras Mockus paskelbė „dieną be automobilio“ — ir ką jūs manote? Ta diena buvo tokia populiari, kad planuojama renginį pakartoti. (Sakoma, kad juokas — irgi geras gydytojas).

Genų nepakeisi, bet gal mes, lietuviai, turime ir gerų genų, kuriems reikia tik geros aplinkos ir įpročių... Gal lietuviškos gegužinės Čikagoje būtų gera pradžia?

Rasa Kazlauskaitė yra gydytoja endokrinologė, specializuojasi skydliaukės vėžio, diabeto ir nutukimo srityje.

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.

Subscription Rates: \$100.00 Foreign countries \$115.

Postmaster: Send address changes to Draugas - 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Mazindami pašto išlaidas, pakvitatimų už prenumeratą nesunumiam. Pre-pavardes ir adresus, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.

DRAUGO prenumerata yra mokama iš anksto.

JAV	Metams	1/2 metu	3 mėn.
Kanadoje ir kitur	\$100.00	\$60.00	\$38.00
Tik šeštadienio laida:			
JAV	\$60.00	\$45.00	\$30.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$65.00	\$50.00	\$35.00
Užsakant i Lietuva:			
Oro paštu	\$500.00	\$250.00	
Reguliariu paštu	\$100.00	\$55.00	
Tik šeštadienio laida oro paštu	\$160.00	\$85.00	
Tik šeštadienio laida reguliariu paštu	\$55.00		

Vyriausio redaktore — Danutė Bindokienė

Administracijos — Valentinas Krumpis

Moderatorius — kun. Viktoras Rimšelis

- Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamas gavus prašymą, ką nors skelbti.
- Redakcija straipsnius taisy savo nuožūra. Nenaudotų straipsnių nesugrąžina.

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.

DANTŲ GYDYTOJAS

Lietuviams sutvarkys dantis už priemamą kainą. Pacientai primami absoliučiai punktualiai. Susitarami kalbėti angliškai arba lietuviškai. 4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL. Tel. 708-422-8260

DR. JOVITA KERELIS

DANTŲ GYDYTOJA

9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL. Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.

KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS

7722 S. Kedzie Ave. Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

DR. L. PETREIKIS

DANTŲ GYDYTOJA

9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL. 1 mylia į vakarus nuo Mariem Ave. Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

EDMUNDAS VIZINAS, M.D., S.C.

Specialybė — Vidaus ligų gydytojas

Kalbame lietuviškai 6918 W. Archer Ave. Ste. 5 ir 6 Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos pagal susitarimą

ARAS ŽILBOA, M.D.

AKIŲ LIGOS IR CHIRURGIJA

219 N. Hammes Avenue Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS

DR. PAUL KNEPPER

AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA

166 E. Superior, Suite 402 Valandos pagal susitarimą
Tel. 312-337-1285

mą ar nesutikimą, kad organai po mirties būtų panaudoti transplantacijai. Nesant tokio valios pareiškimo, pagal galiojančius valstybės įstatymus, dabar reikia gauti mirusio žmogaus artimųjų sutikimą. Tai ir komplikuoja transplantaciją — labai sudėtinga medicinos pagalba, suteikianti bevalitiškam ligoniui galimybę gyventi. Žmogaus organų, tarsi kokios mašinos atsarginių detalių, jokioje parduotuvėje nenusipirksi. Organų persodinimas, kaip pabrėžė prof. B. Dainys, yra išskirtinė medicinos sritis, kurios sėkmė lemia ne transplantologijos profesionalumą, o visos tautos, visuomenės sąmoningumą, gera valia, apsisprendimas. (Elta)

* Kauno medicinos universiteto Stomatologijos fakultetas — tarp geriausių Europoje. Šių metų studentų laida — jubiliejinė, 50-oji. Šiemet sukanka 80 metų, kai prasidėjo stomatologijos studijos Kaune. (L.A. Elta)

* Nuo gamtos nutoles ir gaidi, nesavų balsu giedant, apkaltina.

TRYNS NATO SEMINARAI

ALGIMANTAS GURECKAS

NATO plėtimo klausimas darosi vis aktualesnis. Jaučiama, kad šiuo laiku formuojasi prezidento George W. Bush vyriausybės nusistatymas šiuo klausimu. Kaip jis bus sprendžiamas, rūpi visoms kandidatėms valstybėms, kurių dabar jau dešimt — tai vadinamasis „Vilniaus devintukas“ ir šimtet prisidėjusi Kroatija. Viena kandidatė, Slovakija, š. m. birželio 12 d. savo ambasadoje Vašingtone, DC, suruošė tris seminarus apžvelgti pasirodymą NATO narystei.

Naujame, dar ne visai užbaigame, Slovakijos ambasados pastate susirinko gausus būrys klausytojų, didelę jų dalį — įvairių valstybių kariūnų, tarpe jų — vienas Rusijos ginkluotųjų pajėgų pulkininkas. Dalyvavo Lietuvos ambasadorius Vygaudas Ušackas, ambasados ministras — patarėjas Kęstutis Jankauskas, JAV LB Visuomeninių reikalų tarybos narys Algimantas Gureckas.

Pirmasis seminaras buvo skirtas Narystės akcijos plano procesui ir pamokoms. Narystės akcijos planas (Membership Action Plan — MAP) buvo sudarytas 1999 m. padėti kandidatėms valstybėms ir jų ginkluotoms pajėgoms pasiroditi NATO reikalavimams. Svarstybose kalbėjo Rumunijos gynybos ministras Ioan Mircea Pascu, Estijos, Bulgarijos ir Slovakijos gynybos bei užsienio reikalų ministrų atstovai. Išryškėjo, kad iš šių valstybių geriausiai pasirodė mažiausioji — Estija, o daugiausia sunkumų turi — didžiausioji su didžiausia kariuomene — Rumunija.

Antrasis seminaras buvo apie Amerikos vyriausybės ir Kongreso vaidmenį, siekiant vieningos ir laisvos Europos. Diskusijai vadovavo Jungtinių Valstijų NATO komiteto (privati organizacija) vienas iš dviejų pirmininkų Bruce Jackson, o svarstybose kalbėjo Anthony Blinken iš Strateginių ir tarptautinių studijų centro ir Brent Hardt iš Valtų departamento. Kalbėtojai pabrėžė, kad NATO turi būti atvira visoms Europos demokratijoms, neisikriant nė vienos Europos dalies. Įsijungimo kriterijai — pajėgumas prisidėti prie gynybos, ištikimybė demokratiniams vertybėms, politinis bei ekonominis pastovumas. Didžiausia NATO plėtimui kliūtis — Rusijos prieštaravimai ir Vakarų rūpestis su ja nesusiurkinti. Reikia stengtis Rusiją įtikinti, kad NATO plėtimas jai

nesudarys pavojaus.

Pavojus jai gresia ne iš vakarų, bet iš pietų, iš islaminio pasaulio, tad jai būtų naudingiau turėti saugius ir ramius kaimynus vakaruose. Kitas uždavinys, tai įtikinti Amerikos Kongresą ir Vakarų europiečius, kad praplėtimas nesuailpnins nei NATO karinės galios, nei politinio poveikimo.

Nors seminaras vyko Slovakijos ambasadoje, bet daugiausia buvo kalbama apie Baltijos valstybes. Pirmiausia visi svarstybi kalbėtojai sutarė, kad per būsimą NATO viršūnių konferenciją 2002 metais Prahoje turėtų būti pakviesta bent viena Baltijos valstybė. Toliau jie priminė, jog tarp Baltijos valstybių ginkluotųjų pajėgų yra sudaryti artimi bendradarbiavimo ryšiai. Be to, vienos ar dviejų Baltijos valstybių priėmimas į NATO tik išties Rusijos pasipriešinimą. Tad visi sutarė, kad geriau priimti visas tris valstybes vienu kartu. Kaip Latvijos prezidentė Vaira Vike-Freiberga sakė — jei jau kirist šuniui uodega, tai geriau iš karto, o ne po gabaliuką kapoti.

Trečiasis seminaras buvo skirtas visuomenės ir politinių partijų paramai NATO narystei. Pranešimus padarė visuomenės nuomonių tyrimų bendrovė ir institutų atstovės bei atstovai iš Slovakijos, Čekijos, Lietuvos ir Vengrijos. Čekijoje, kuri jau priklauso NATO, 70 proc. gyventojų narystei pritaria, 24 proc. nepitaria. Dauguma čekų yra pasipiktinę, kad įsijungti į NATO nusprendė vyriausybė ir parlamentas, neduodami progos visiems gyventojams pasisakyti referendumu. Čekai jaučiasi, kad NATO jiems buvo primesta, iš ko kyla jų šaltumas ir svetimumo jausmas NATO atžvilgiu. Vengrijai dauguma galvojo, jog priklausyti NATO bus per brangu ir po „šaltojo karo“ ji bus nereikalinga, bet žinia sklandė, daug prisidėjo, kad vengrų nuomonės pasikeitė ir referendum 85 proc. balsavo už įsijungimą. Slovakijoje 48 proc. už NATO, 44 proc. — prieš. Politinės partijos taip pat vienos pasisako už įsijungimą, bet kitos priešingos. Dabartinė vyriausybė stengiasi Slovakiją įtraukti į NATO, kol valdžios neperėmė priešais nusiteikę partijos.

Apie Lietuvą pranešimą padarė Rasa Aliušauskienė, Baltijos tyrimų bendrovės generalinė direktorė. Jai pat, jei Lietuvos būtų referendumas, 45 proc. gyventojų balsuotų

Gegutės mėn. Vilniuje vykusioje NATO Parlamentinėje Asamblėjoje kalba JAV Atstovų rūmų narys John Shimkus. Pirmasis iš dešinės JAV sen. Dick Durbin.

už įsijungimą į NATO, 35 proc. balsuotų prieš, 20 proc. nežino, kaip balsuotų, susilaikytų ar nebalsuotų. Tačiau 20-29 metų asmenų grupėje 60 proc. balsuotų už. Užpildymo atveju 68 proc. gyventojų pasirengę ginti tėvynę, bet net 73 proc. jaunuolių iki 25 metų amžiaus ją gintų. Lietuvos ateitį glaudžiai surištą su Rusija mato, 14 proc. gyventojų (tai nenuostabu, nes 11 proc. gyventojų yra rusai, gaudai ir ukrainiečiai, tad tik 3 proc. lietuvių liko įsikabinę į Rusiją). Kaip atėjo į keislas Lietuvos gyventojų nuomonės, daugiausia priklauso nuo žiniasklaidos, nes lietuvių ja pasitiki daugiau negu bet kuo kitu.

Pokalbį po seminaro R. Aliušauskienė sakė, jog dauguma Lietuvos rusų nepitaria Lietuvos narystei NATO, bet 90 proc. Lietuvos lenkų yra už įsijungimą. Ji mano, kad lietuvių nepasitiki NATO, nes apsišly Vakarais, kurie po Antrojo pasaulinio karo Lietuvai paliko sovietams. Tada Vakarai Lietuvai nebuvo įsipareigoję, o dabar visi NATO nariai prisiima įsipareigojimą ginti kiekvieno kito nario nepriklausomybę bei teritoriją, bet Lietuvos šis skirtumas nėra tiksliai suprantas.

Aukštas Lietuvos jaunimo procentas, kuris pasiryžęs ginti tėvynę, rodo, kad Lietuvos jaunimas yra patriotiškas ir kai kurių intelektualų skleidžiamos kosmopolitizmo idėjos ji mažai paveikė. Taip pat aiški jaunimo dauguma pasisako už NATO. Žinoma, jog lietuvių kantrūs ir užsispyrę, tad galime tikėtis, kad anksčiau ar vėliau Lietuva bus priimta į šią gynybos sąjungą ir užsitikrins savo saugumą nuo išorės pavojų.

Gimto namo sienos dūli,
Ošia liepos šakos
Ir žvelniai taip, kaip motulė:
— Nelūdek, — Tau sako.

Rankos daug pagrobti gali
Sąžinei nematant
Tavo ašaros ir dailę
Tik liepa suprato.

Kas bitutė liepos žiedą,
Ras paukštelis gūgtą.
Patikėk — patyrus gedą,
Netiesa palūša.

Kad neužmirščiau lietuvių kalbos, dažnai gaudavau knygų siuntinių iš Paesalio, iš savo geriosios mokytojos R. Vaitiekūnaitės. Jos šilti laišukai buvo savotiškas langelis į Lietuvą, pro kurį įsivaizdavau gimtojo krašto alsavimą, matydavau Pasvalį, klasę, draugus.

Apie Lietuvos kultūrinį, literatūrinį gyvenimą viską sužinodavau iš nepaprastai nuodirdžių ir atvirų Vaidoto Spudo laišku, kurie jau yra paskelbti jo knygoje „Susitikt tave norėčiau vėl“.

1964 metų lapkričio pradžioje pagaliau gavau atostogų ir išvykau į Lietuvą. Aplankau namiškius Panevėžyje, draugus Pasvalyje, Daujėnuose ir pėsčias patraukiau į savo tėviškę, į Petraičius.

Bandau aiti vaikystėje vaikščiotais takeliais. Daug kur jų nebėra, suarti, išdaryti traktoriai.

Iš tolo pamatau atlapas mūsų klijimo duris, išgirstu

SUNKUS LIETUVOS KELIAS Į NATO

AURELIJA M. BALAŠAITIENĖ

Džiugu patirti, kad šio pavasario NATO parlamento pavasarinė sesija vyko Lietuvos sostinėje, Vilniuje. NATO parlamentinės sesijos pirmininkas Rafael Estrella savo oficialiame pranešime kreipėsi į JAV prezidentą George W. Bush su prašymu, kad pastarasis pareikštų savo aiškią nuomonę naujų narių priėmimo atžvilgiu, kas yra numatoma įvykdyti ateinančiais metais. „Prez. Bush turėtų aiškiai pasisakyti, ar jo vyriausybė yra pasirodusi atvira durų politikai. Jei prezidentas netrukus tvirtai pasisakys, tai kvietimai bus išdalinti Prahoje“.

Estralla pasakė, kad JAV prezidentas savo numatomo vizito Varšuvoje metu gali parodyti „talią žvilgsnį“ Europos valstybių išvardinimui, dėl ko bus išdalinti kvietimai. Estralla taip pat tvirtino, kad kai kurios Europos valstybės yra visiškai pribrendusios NATO narystei, tačiau atsisakė jas išvardinti, kad nebūtų kaltinamas „diktatu“ Amerikai. Tačiau Estralla mano, kad Lietuva esanti geriausiai pasirodusi būti viena iš kandidatų. Jis taip pat pasitebėjo, kad ta tema vyksiantis karštos diskusijos Amerikos Kongrese, net skatinant, kad visos trys Baltijos respublikos būtų priimtos į NATO.

Lietuvos gynybos ministras Linas Linkevičius viešai pareiškė, kad dauguma krašto gyventojų pritaria Lietuvos įstojimui į NATO ir kad valstybės siekis tapti NATO nare nieku būdu nepažeidžia Rusijos interesų. Jis taip pat yra įsitikinęs, kad Rusija nepriartins Lietuvos NATO na-

kuliamosios duzginą. „Pas Šimkūnos taktiką, kilmą“, — sakydavo anksčiau praiviai pamatę tokį vaizdą ar išgirdę kuliamąją. Mums, vaikams, tai būdavo pati smagiausia diena. Neidavome į mokyklą, padėdavome į stirtą krauti šiaudus, vežti į kletį grūdus, kasti pelus. Vakare, pasibaigus kulimui, padėdavome tėveliams vaišinti talkininkus. Aplink stalą keliavdavau puotojancio alučio ašotis. Kiek būdavo dainų, gražaus klagesio, kalbų apie „gerą byrėjimą“.

Ką galvoja ir kalba dabar kolūkių talkininkai, pamatę per lauką ateinantį kareivį? Daugeliu jų nežinau. Tai mūsų buvę kaimynai. Pažinę mane, jie ne tiek stebėjosi, kiek suglomo, o jų pavargusių, gailios akys tartum sakytė sakė: „Ko tu čia bevaikštai, ko besigraudini, juk matai, koks čia pragaras, nieko čia nebėra...“

Sunku beapzinti gimtąją sodybą. Kązkoks susmeigęs, pasiūręs gyvenamasis namas. Jame gyvenanti senutė tvarkosi grynai rusiškai: seklyčioje susikrovė sieną, į kamara įsivedė karvę ir avis.

— Negaliu kitaip, — sako ji, — kolchozas neleidžia gyvulių tvarte laikyti, nors ten tuščia... Ištrypstame kieme sukinėjasi įkaušęs brigadininkas buvęs sribas P. Kvedaras, ne kartą bauginęs mūsų šeima.

Apleistas sodas, tušti bitių aviliai. Nuo sandėliuko kažkas nusipylė cinkuotos skardos stogą, iš molio drėbtos sienos baigia grioti. Išstampti, išmėtyti klouno naujos įrengimai, daug metų tarnavę visos apylinkės žmonėms.

Pasiguodęs kaimynui A. Akinskui, vėl pasukau lauk-

ais į Daujėnus, vis atsigrėždamas pažvelgti į nykstantią sodybą. Ten tebedužė kuliamoji, vaikščinėjo žmonės, tačiau man jie priminė vaiduoklius kapinyne. O gal vaiduoklius buvau aš — kareivis be namų?

Danutė Bindokienė

Prezidentai ir kelionės

JAV prez. George W. Bush praėjusią savaitę praleido Europoje, susitikdamas su Europos Sąjungos, NATO valstybių valdžios galvomis arba atstovais. Iki Lietuvos prezidentas nenukeliavo, bet lankėsi Varšuvoje, o tai jau palyginti netoli, juo labiau, kad Lenkija pastaruoju metu kažkodėl rodo nemažai palankumo Lietuvos reikalams. (Žinant anks- tesnius lenkų-lietuvių santykius, tikėkimės, kad nereikės už tą palankumą brangiai užmokeiti...)

Sutikimai ir susitikimai buvo įvairūs: JAV prezidentas galbūt pirmą kartą akis akis susidūrė su faktu, kad Europoje pažūros ir Ameriką ir jos užsienio politiką pastaruoju metu gerokai pakitusios. Beveik išnyko nuomonė, kad „ka Amerika padarys ar pasakys, viskas taip turi ir būti“. Europos sostinėse vyrauja įsitikinimas, kad gali būti ir kiti sprendimai, kad amerikiečiai per akiai pasitiki savo „visai- zinanciu pranašumu“ ir iš to išplaukiantiu arogantiškumu, kuriuo, deja, pasižymi ir prez. George W. Bush (bent taip gali atrodyti, iš šalies jo klausant bei stebint).

Prezidentą daugelyje sostinių sutiko triukšmingos demonstracijos ir skeptiška pažūra ir jo siulomus programas bei pasiaikiškimus dėl vieno ar kito JAV politikos punkto, kuris turės įtakos ne tik Europos, bet ir visos planetos atečiai. Tarp jų — priešraketinės apsaugos sistema, kurią ypat propaguoja prez. Bush ir oro tarša dėl gausaus kiekio organinės kilmės kuro, naudojamo šio krašto pramonės įmonėse. Amerikos žiniasklaida pirmą prezidento kelionę į Europą vertina įvairiai. Yra nuomonių, kad visgi kelionė pavykusi, nes asmeniškai susitikimai su žmonėmis, kurie yra svarbiausieji politikos bei ekonomijos varikliai, valstybės traukdyti jos įstojimą į NATO ir pagaliau įsijungus į Europos demokratinių valstybių eiles. Išties Rusijos priespaudos šimtmečiai paliko gilius randus mūsų tautos istorijoje, tačiau reikia turėti viltį, kad Vakarų demokratijos pajėgs atstumti Rusijos neigiamą įtaką, išties pagalbą rankas bei suteiks paramą jos nuniokotoms, pavergtomis tautomis.

* Radijo stotis „Kelyje“ pirmojo gimtadienio proga šeštadienį automobilis vaizduojančios kaunietės iš dalijo 3,000 rožių. (KD, Etna)

per daug pasitikėti nevertėtų. Panašios kritikos susilaukė ir Lietuvos prez. Valdas Adamkus po pirmojo vizito Maskvoje. Jo palankūs žodžiai apie Rusijos prezidento geranoriškumą demokratijos atžvilgiu taip pat susilaukė atžūrių komentarų, ypat užsienio lietuvių tarpe. Prez. Adamkus buvo apkaltintas pataikavimu Rusijos prezidentui, arba, geriausiu atveju, naivumu. Bet juk tai paprasčiausia diplomacija — apie kitos valstybės prezidentą, karalių ar ministrą pirmininką, grįžus iš viešnagės jo šalyje, nepalankiai pasisakyti būtų neprotinga, o kartais — net pavojinga, jeigu toji valstybė yra didelė, galin- gi neigiami pasisakymai gali pagilinti spragą, per kurią mėginama tiesti tiltus. Lietuvos prezidentas tai, atrodo, gerai supranta, todėl jo pasisakymai kitokie ir negalėtų būti.

Galima sakyti, kad prez. George W. Bush visgi prisiminė, ką kai kurie Amerikos piliečiai, o taip pat Senato bei Kongreso nariai jam nuolat priminė prieš kelionę į Europą: butent, NATO plėtros svarbą, ypat įjungiant Baltijos valstybes. Jis Rusijos prezidentui pakartojo, ką prieš tai jau buvo pasakęs Varšuvoje: „Aš esu įsitikinęs, kad NATO narystė turi būti suteikta visoms demokratiškoms valstybėms, pasirodusioms pri- siimti atsakomybę, kurią toji narystė atneša“.

„Chicago Tribune“ rašo (06-17), kad Rusijos prezidentas „pasiaukė (bristled), paminėjęs Baltijos narystę NATO“, tačiau, matyt, netrukus pakeitė strategiją, todėl prez. Bush ir grįžo namo, girdamas Putin „sukalbamus“. Vis dėlto tie keli prez. Bush sakiniai apie NATO plėtrą sukelė optimistiškas nuotaikas Lietuvos prezidentui ir apskritai lietuviams, kuriems rūpi saugios tėvynės ateitis. „Šis JAV prezidento pareiškimas yra svarbus signalas, ne tik narystės Alijanse siekian- cioms valstybėms, bet ir vi- somis jo narėms. Esu tikras, kad šiuolaikinė Europa neįsivaizduojama be Lietuvos ir kitų Baltijos valstybių visavertės narystės NATO... Tai rodo, kad Amerika yra pasiryžusi vykdyti politiką, kuri neįsivaizduojama be Lietuvos ir kitų Baltijos valstybių visavertės narystės NATO...“

„The New York Times“ savo birželio 18 d. laidoje primena, kad visgi Putin buvo aukštas KGB pareigūnas, todėl jo draugiškumu ir šypsenomis visi galime sutikti.

Karo tarnybą baigiau tik 1955 metų lapkričio mėnesį. Gruodį grįžau į Panevėžį. Iš kariuomenės jau buvo grįžę broliai Vladas ir Petras. Vėl visi susirinkome draugai, bandėme pradėti gyvenimą iš naujo.

Neturėdamas kuo pakeisti kareivio milinės, aš vėl tapau gimnazistu, pradėjau lankyti vakarinės mokyklos paskutinę klasę. Vargais negalais pavyko grįžti į „Panevėžio tiesos“ redakciją. Dirbdamas, baigiau Vilniaus universitetą.

Vos tik grįžau iš Vilniaus su žurnalisto diplomu, užgriuvo naujos bėdos. Tesulaukusi 55 metų, iškankinta praradimų, negandų ir skurdo, netikėtai mirė mama. Ją laidojome Panevėžyje su bažnytinėmis apeigomis. O tada mieste buvo paskelbtas ateizmo mėnuo. Partijos funkcionieriams atsirado gera proga pade- monstruoti, kaip diegiamas karingas ateizmas. Partijos miesto komitete atsirado skundas: kur matyta, kad redakcijos darbuotojas lankytųsi bažnyčioje? Vėl kažkas pakilo mintį, kad reikia „patikrinti mano pra- eitį“. Buvo sudaryta komisija, kuriai vadovavo partijos miesto komiteto sekretorius Belovas ir redakcijos par- tinės organizacijos sekretorius Faibilnaukas.

(B.d.)

PETRAIČIŲ AKMUO

Iš gimnazisto dienoraščio

ANTANAS ŠIMKŪNAS

Nr.11

1964 metų pradžioje pirmą laišką iš Permės srities man parašė gimnazistas Anzelmas Šimkevičius, 1945 metų rugpjūčio 30 dieną ištremitas iš Petraičių kaimo su savo tėveliais ir sesute Valerija. Jis tuomet dar ne- lankė mokyklos, taigi rašyti pramoko tik tremtyje ir man laišką parašė rusiškai, labai atsiprašinėdamas, kad nemoka rašyti lietuviškai. Sujaudino mane tas jo laiškas ir atsiprašinėjimas. Atsakydamas jam, primi- niau tėviškę liepą, kurią apsikabinęs jis enkavedis- tame šaukė: „Niekur aš iš čia nevažiuosiu!“ Laišką baigiau šiais posmeliais:

Tu akis jau pražiūrėjai,
Tolimas broleli.
Seną liepą laiško vėjai
Prie gimtų vartelių.

Ugnimis tauai užkėlė
Į tvoj sodybą,
Užtai geria kaip pašėlę
Liukspetrių taryboj.

BAŽNYČIA LIETUVOJE IR PASAULYJE

EUCHARISTIJA — ATMINIMAS IR MAISTAS KELIONEI

Viešpaties Kūnas ir Kraujas

Šiandien tikintųjų bendrija tarsi didžiulė šeima susėda apie stalą. Esame panašūs į vieną iš tų grupių, kai žmonės paskirstyti po penkias dešimtis, susėdo ant žemės valgyti Viešpaties padaugintos duonos. Žydų šeimai susirinkus prie Velykų stalo vakarienei pagal Biblijos nurodymą mažiausias tų namų berniukas, prieš pradėdam valgyti, kreipiasi į šeimos tėvą klausdamas: „Ką reiškia šios apeigos?“ (plg. 13, 26). Šiuo klausimu kažkas (veikiausiai Jonas, kuris buvo jauniausias iš apaštalų) kreipėsi ir į Jėzų tą vakarą, kai jie valgė Paskutinę vakarienę. Jėzus atsako: „Ši klausima, atskleidamas, jog visa tai, kas švenčiama Išėjimo naktį, aukojant avinėlių ir valgant Velykų vakariene, yra jo, kaip Dievo Avinėlio, simbolis ir pranašystė. Avinėlis bus nužudytas, kad panaikintų pasaulio nuodėmes ir taptų savo bičiuliams valgiu bei gerimu.“

Mes, susirinkę į Viešpaties puotą taip pat jo klausime: „Ką reiškia šios apeigos? Ir ne todėl, kad nežinotume, kam susirinkome, bet todėl, kad prašome Viešpaties dar kartą ir dar giliau per Bažnyčią patvirtinti šį slėpinį.“

Į mūsų klausimą Viešpaties pirmiausia atsako apaštalo Pauliaus žodžiais, girdėtais antrajame skaitinyje: „Kada tik valgote šitą duoną ir geriate iš šios taurės, jūs skelbate Viešpaties mirtį, kol jis ateis“. Tai yra apaštalo Pauliaus pateiktas Viešpaties žodžių, ištartų Eucharistijos įsteigimo metu „Tai darykite mano atminimui“, — paaiškinimas. Šie žodžiai yra Eucharistijos supratimo raktas: Eucharistija yra atminimas. Kieno atminimas? Žinoma, Viešpaties mirties, tačiau ne tik. Jėzus sakė: „Tai darykite mano atminimui“ (Lk 21, 19). Taigi eucharistija primena Jėzų ir visą jo slėpinį, jo provaizdžius Senajame Testamente ir sudabartinimą Naujajame.

Jau žydų Velykos buvo užbaigtas atminimas visos istorijos ir jos iškilniausių momentų: sutvėrimo, Izaoko aukos, išėjimo, sandoros ir kitų. Visi šie didieji įvykiai liturgine prasme buvo susieti su Velykomis ir būdavo prisimenami Velykų išvakarėse. Panašiai ir mums Eucharistija yra Viešpaties ir jo išgelbėjimo atminimas, o šio atminimo viršūnė — Viešpaties mirtis ir prisikėlimas. Tai Dievo tautos atminimas. Kiekviena savo istoriją turinti tau-

ta turi kažkokias atmintinas datas, monumentus, gerbtinas vietas. Tokiose vietose sutelkta tautos istorija, čia prisimenama lemtinga pergalė ar tautos didvyris. Delyje Mahatmos Gandi memorialie telpa tarsi jungtinė indų tautos tauta. Paprastai užsieniečiui šis memorialas parodomas pirmiau nei visos kitos įžymybės.

Dievo tauta taip pat turi savo atminimą, tačiau šis atminimas yra gyvas. Būtent tai sudaro didžiausią skirtumą. Gyvas atminimas nėra tik žmogaus pelenai. Biblinis atminimas iš esmės skiriasi nuo grynai žmogiškojo, kai tikrovė atgaivinama vien atmintyje, intencionaliai. Biblinis atminimas — tai realus tikrovės atgaivinimas ir tuo patiu metu esamybė. Per Eucharistiją Kristaus mirtis ir išganymas atgyja ne tik mūsų atmintyje, bet iš tikrųjų tai tampa tikra esamybė ant altoriaus. Tai pati Golgotos kėnciančio Jėzaus esamybė, nors slėpinio ir tarsi pridengta šydu. Tai pati esamybė Prisikėlusiojo, ištarusio: „Palieskite mane — juk tai aš pats“ (plg. Lk 24, 39). Mes prisimename jo mirtį dalyvaudami joje ir priimdami ant mūsų trykštantį jo skaistinantį kraują. Susiburiame apie altorių panašiai kaip Marija ir Jonas stovėjo prie kryžiaus. Tačiau yra ir tokia liudn galimybė būti panašiais ir anuos kareivius, Jėzaus prieš ar praeivius, susirinkusius iš smalsumo prie kryžiaus.

Paulius mums padeda atsakyti į klausimą: „Ką reiškia šios apeigos?“ Jis padeda suprasti, kad Eucharistija pirmiausia yra Viešpaties atminimas ir buvimas tarp mūsų. Tai kelias, jungiantis mus su juo ir padarantis mus bendra laikius su Jėzumi, o Jėzų padarantis mūsų amžininku. Kiekvienas dalyvavęs Velykų šventime Jėzaus laikais žydas, iškilmingai ištardavo: „Ir mes buvome ten“. Ir mes buvome ten su savo protėviais, žengusiais per Raudonąją jūrą ir laisvę. Mes, krikščionys, drauge su Melitonu Sardiečiu galime ištarti: „Ir mes buvome ten tą dieną, kai jis išvedė mus iš vergovės ir laisvę, iš tamsos į šviesą, iš mirties į gyvenimą“.

Evangelijos skaitinys apie duonos padauginimą taip pat pateikia atsakymą į klausimą, ką reiškia šios apeigos. Jėzus dykumoje padaugina duoną ir išdailija ją per apaštalus, kad žmonės, klausiusieji jo žodžio, nenusilptų kelyje. Dykuma

Lietuvos Dailės muziejaus kvietimu, į Lietuvą gegužės pradžioje buvo atvykęs aukštasis svečias iš Vatikano — Popiežiškiosios bažnytinio kultūros paveldo komisijos pirmininkas, arkivysk. Francesco Marchisano. Jis apžiūrėjo parodą „Krikščionybė Lietuvos mene“, kuri veikia Taikomosios dailės muziejuje. Nuotraukoje iš kairės: Lietuvos Dailės muziejaus direktorius Romualdas Budrys ir arkivysk. Francesco Marchisano. Vladimiro Gulevičiaus (Elta) nuotrauka

yra mūsų dabartinis gyvenimo trapis, per kurį einame į pažado žemę. Dykuma reiškia mūsų dažnai patiriamus rūpesčius, joje trūksta džiaugsmo lietaus, jos keliai sunkiai praeinami. Viešpaties žodžių, kurių klausėmės ir buvome apšviesti, mums dar nepakanka. Net ir išgirdę juos galime nusilpti kelyje, netekti drąsos, pasiduoti pagundoms ar netgi nusiliedinti aukso versį. Keliaujanti žydų tauta ne pagal gamtos dėsnius buvo maitinama iš dangaus krintančia mana. Štai kodėl Bažnyčia vadina Eucharistiją keleivių maistu. Tai maistas tiems, kurie, krikštui išvaduoti iš pasaulio vergystės, yra kelyje į pažado tėvynę.

Pranašas Elisas, bėgdamas nuo Jezabelės, vieną dieną pavargęs sustojo dykumoje. Atsisėdęs po kadagių jis kreipėsi į Dievą šaukdamasis mirties (plg. 1 Kar 19 ir t.). Bemiegantį jį palietė angelas ir padavė keptą paplotį ir asotį vandens. Angelas tarė: „Kelkis ir valgyk, kitaip keliuonė tau bus per sunki“. Pasitipinęs šia duona Elisas keturiasdešimt dienų ėjo per dykumą iki pat Dievo kalno Horebo. Mes taip pat dažnai jautiamės pavargę, norime sustoti ir tarti: „Gana“. Šiandien ir per visus metus Bažnyčia kartoja angelo žodžius Elisui: „Kelkis ir valgyk“. Kas valgo šią duoną, turi amžinąjį gyvenimą, ir Viešpaties jį prikels paskutinįją dieną.

Bažnyčios žinios, 2001 m. Nr. 10

• **Jonavos klebono kun. V. Grigaravičiaus** pastangomis, balandžio 29 d. seniausioje dekanato gotikinio stiliaus Skarulių Šv. Onos bažnyčioje Petro Bingelio vadovaujamas Kauno valstybinis choras surengė velykinės muzikos koncertą „Aleliuja“.

ARKIVYSKUPO FRANCESCO MARCHISANO VIEŠNAGĖ

Gegužės 10-13 d. Lietuvos dailės muziejaus (LDM) kvietimu Lietuvoje lankėsi Popiežiškiosios bažnytinio kultūros paveldo komisijos pirmininkas arkivyskupas Francesco Marchisano ir tos paties komisijos biuro vadovė, Europos tarybos kultūros paveldo komiteto narė dr. Cristina Carlo-Stella.

Gegužės 11 d. ryte Vilniaus arkikatedroje, Šv. Kazimiero koplyčioje, svečias kartu su apaštališkuoju nuncijumi arkivyskupu Ervinu Josef Ender ir kardinolu Audriu Juozu Bačkio koncelebravo šv. Mišias. Po pusryčių arkivysk. F. Marchisano lankėsi Vilniaus arkikatedroje, apžiūrėjo parodą „Krikščionybė Lietuvos mene“, aplankė Vilniaus universitetą ir Šv. Jonų bažnyčią. Kartu su kardinolu A. J. Bačkio, LDM direktoriumi Romualdu Budriu ir juos lydintais asmenimis F. Marchisano pietavo pas Lietuvos kultūros ministrą Gintautą Kėvišą. Po pietų arkivysk. F. Marchisano ir dr. C. Stella apžiūrėjo Šv. Kazimiero, Šv. Terešės, Šv. Mikalojaus, Šv. Pranciškaus Apyščių (bernardinų) bažnyčias ir Aušros Vartų koplyčią. Kartu su kardinolu A. J. Bačkio svečiai lankėsi kardinolo įsteigtoje Amaty centre prie Šv. Petro ir Povilo bažnyčios (buvusioje Lateranų vienuolyne), Tri-napolio relikvijų namuose ir Vilniaus kunigų seminarijoje.

Vakare Lietuvos dailės muziejuje buvo surengta spaudos konferencija, kurioje arkivyskupas F. Marchisano akcentavo bažnytinio meno svarbą. Pasak jo, Lietuvoje, palyginti su kitomis posovietinėmis valstybėmis, bažnytinis paveldas yra gerai išsaugotas. Spaudos konferencijos dalyviams arkivyskupas papasakojo Popiežiškiosios komisijos bažnytinio kultūros paveldo komisijos įsteigimo istoriją ir supažindino su jos veikla, taip pat išdėstė Švento Sosto poziciją į sakralinio meno saugojimą, restauravimą, populiarinimą ir trumpai chronologine tvarka išvardijo šios komisijos išleistus dokumentus. Bažnyčiai Lietuvoje iš jų ypatingai aktualūs būtų dokumentai „Pastoracinė bažnytinio archyvo funkcija“ (1997) ir „Bažnytinio kultūros paveldo inventorizavimo ir katalogizavimo būtinumas ir svarba“ (1999). Arkivyskupas taip pat kalbėjo apie Bažnyčios ir valstybės bendradarbiavimą kultūros paveldo apsaugos, res-

tauravimo ir populiarinimo srityje. „Per meną, — sakė svečias, — dieviškoji žinia įsikūnija žmogaus sieloje, o žmogaus siela kyla Dievo link. Bažnytinis menas, tarnaudamas Bažnyčios bendruomenei, atlieka svarbų vaidmenį. Tikintųjų bendruomenės nuosavybė atlieka svarbią funkciją socialiniame ir kultūriniame visuomenės gyvenime. Bažnyčios indėlis į kultūros paveldą liudija tas faktas, kad viena tauta negali vertinti savojo paveldo atskirai nuo visos Bažnyčios. Valstybės ir Bažnyčios abipusė pagalba ir sakralinio meno populiarinimas yra būtini. Bažnytinis kultūros paveldas privalo išlaikyti funkcinę prigimtį, kuri ir dabartyje turi būti gyva. Mūsų dokumentai pabrėžia ganytojišką Bažnyčios paveldo reikšmę, o tai yra pagrindinė Bažnyčios misija nuo apaštalų laikų“.

Po arkivyskupo kalbėjusi dr. C. C. Stella glaustai pristatė savo darbo sritį ir pabrėžė, kad bendradarbiavimas Europos taryboje yra labai svarbus dalykas ne teoriškai, bet praktiškai.

Gegužės 12 d., lyginant LDM ir Vilniaus arkivyskupijos kurijos darbuotojų, arkivysk. Francesco Marchisano ir dr. Cristina Carlo-Stella vyko į Šiaulius. Šiauliu vyskupas Eugenijus Bartulis aprodė svečiams Kryžių kalną. Tytuvėnų bernardinų vienuolyną ir Šiluvą. Arkivysk. F. Marchisano gyvai domėjosi Lietuvos bažnytinio kultūros paveldu, neslėpė savo susijaudinimo Kryžių kalne. Didelį įspūdį svečiui padarė ir „baltas Šiaulių katedros paprastumas“. „Jūsų kraštas yra vienas iš gražiausių, kokius aš mačiau, o žmonių tikėjimas — didžiulis. Tai patvirtina tikintųjų sukurti stebuklai“, — sakė arkivyskupas Šiaulių vyskupui E. Bartuliui.

Iš Šiluvos svečiai atvyko į Kauną, kur juos priėmė arkivyskupas Sigitas Tamkevičius, SJ. Arkivysk. F. Marchisano gyvai domėjosi arkivysk. S. Tamkevičiaus tremties metu prisiminimais, aplankė Kauno kunigų seminariją ir Pažaislio vienuolyno ansamblių. Pažaislyje garbingą svečių sutiko Kauno bažnytinio meno komisijos nariai. Kaune arkivysk. E. Marchisano taip pat lankėsi dieceziniame muziejuje ir buvo pirmasis svečias, pasirašęs svečių knygoje.

Gegužės 13. ryte arkivysk. F. Marchisano aukėjo šv. Mišias Gailestingumo Motinos

SKELBIMAI

ELEKTROS ĮVEDIMAI — PATAISYMAI
Turiu Čikagos miesto leidimą. Dirbu užmiesty. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai.
773-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

AUTOMOBILIŲ, NAMŲ, SVEIKATOS, IR GYVYBĖS DRAUDIMAS.
Agentas Frank Zapolis ir Off. Mgr. Aukstė S. Kane kalba lietuviškai.
FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. (708) 424-8654
(773) 581-8654

Kalame visų rūšių „sidings“, „soffits“, įdedame lietuviškus (gutters) ir dengiamie stogus. Skambinti Romui tel. 630-774-1025.

Window Washers Needed!
40,000 per year. We need 100 crews. No exp. necessary. Will train. Must have valid driver's license and transportation. Must be fluent in English.
L.A. McMahon Window Washing.
Tel. 800-820-6155.

Parduočių valymui reikalingi darbuotojai. Gali kreiptis ir šeima. Darbas Tennessee ir Illinois valstijose. Atlyginimas \$1,500 — \$1,800. Dokumentai ir kalba nebūtini. Tel. 901-240-5544 arba 901-830-7223.

V.A.L. Auto Services. Atliekame visus variklio ir važiuoklės darbus. Variklio kompiuterinis patikrinimas. Nuolatiniams klientams nuolaidos. Parduočiame naudotus automobilius. 3900 W. 79 St. Tel. 773-582-0183; 773-582-0184. Kalbame lietuviškai.

Pranciškonų vienuolynui reikalinga vieta. Rašyti, duodant savo adresą ir telefono numerį. Rev. Jonas Bacevičius, P.O. Box 980, Kennebunkport, ME 04046.

Aušros Vartų koplyčioje. Atsisveikindamas jis sakė, kad ši viešnagė jam giliai įstrigo į širdį, o Lietuva ir ji supa žmonės tik dar labiau sustiprino jau turėtą lietuvių kaip tikėjimo tautos išpūdį.
BŽ, 2001 m. Nr. 10

VISI TIKINTIEJI PAŠAUKTI EVANGELIZACINEI MISIJAI

Gegužės 11 d. popiežius Jonas Paulius II Popiežiškųjų misijų kasmetinio suvažiavimo proga susitiko su Vyriausiosios tarybos nariais bei jos prezidentu arkivyskupu Charles Schlecku.

Šventasis Tėvas pareiškė, jog „misijos yra kiekvieno tikintiojo pareiga“, ir ragino susirinkusiuosius nepalaujami telti savo jėgas misijoms ir ugdymui, turėti drąsos ir įžvalgos išminties, planuoti bei palaikyti kiekvieną naująją iniciatyvą Kristaus tar-nyboje. Popiežius padėkojo visiems, kurie, nepaisydami sunkumų ir pavojų ir rizikuodami savo gyvybe, atkakliai skelbia ir liudija Kristų. „Dievas nepagailės jiems savo artumo ir paguodos. Kiek kartų šių tikėjimo liudytojų mirtis atverė netikėtąs galimybes meilės ir taikos Evangelijai!“

Ši nenugalima aistra Kristui yra vienintelis iškalbingas liudijimas mūsų laikų žmonėms, — sakė Šventasis Tėvas. Pasak popiežiaus, visi tikintieji yra pakviesti „ruošti Viešpaties kelią“ be baimės ir abejonių, visi, suprasdami savo skurdą, turėtų priimti Kristaus kvietimą „eiti į visą pasaulį ir skelbti evangeliją visai kūrinijai“.

Baigdamas Jonas Paulius II pabrėžė, kad „Jėzus kviečia ir siunčia mus taip, kaip apaštalus. Jis pasirinko mus ne pagal nuopelnus ar darbus“. „Tikrai įginkluoti“ jo malone galime nešti gerąją naująją ir tolimiausius žemes pakraščius. Lūtos ir sunkumai mūsų nesustabdydys, nes būsim nuolat remiami Tėvo meilės visai žmonijai“, — teigė popiežius.

BŽ, 2001 m. Nr. 10

GREIT PARDUODA

RE/MAX REALTORS
OFF. (773) 239-8781
HOME (708) 425-7189
MOBL. (773) 580-8285

RIMAS L. STANKUS

• Greitas ir sąžiningas pataravimas
• Nuosavybės įkainavimas veltui
• Perkame ir parduodame namus
• Pensininkams nuolaida

TAISOME SKALBIMO MAŠINAS, SILDYVUS, SILDYMO SISTEMAS, VIRYKLAS, ORO VESINTUVUS. H. DECKYS TEL. 773-585-6624

Ieškome vaikams auklės
Čikagos priemiestuose, kuri nerūko, moka vairuoti ir susišneka angliai.
Tel. 815-922-2876.

Reikalingi dalytojai su patyrimu Amerikoje.
Privalo turėti automobilį. Darbas šiaurės-vakarų rajonuose.
Tel. 847-908-9109
vakare nuo 8 - 10 val.
Susikalbėsite angliai, rusiškai.

Grožio salone „Elite Family Hair Care“ dirba lietuvių kosmetologė-manikiūristė Džina. Adresas: 4806 W. 83 St., Burbank. Tel. 708-480-0994.
Kitame salone — 16655 S. 80th Ave., Tinley Park, dirba lietuvių kirpėja Sonata. Tel. 708-444-2421.

Tai — Jūsų laikraštis
DRAUGAS
THE LITHUANIAN WEEKLY NEWS

ATIDARYTA EAUCHARISTIJOS NUOLATINĖS ADORACIJOS KOPLYČIA

Gegužės 20 d. Jonavoje vyskupas Norvila pašventino naują Eucharistijos nuolatines adoracijos koplyčią, kuri, siūlant Jonavos parapijos tikintiesiems, įrengta Šv. apaštalo Jokūbo bažnyčios esančiame parapijos name. Koplyčiai įrengti Jonavos dekanas ir parapijos klebonas kun. V. Grigaravičius skyrė daug laiko ir jėgų. Nuoširdžiai koplyčios įrengimo darbuose talkino sesė kazimierietė Ramutė Budvytė ir menininkė Audronė Mickutė.

Iškilmės prasidėjo 12 valandą. Nesėdama Šventąjį Raštą ir giedodama giesmes, procesija iš koplyčios pajudėjo į bažnyčią, kur šv. Mišias aukėjo vysk. R. Norvila, dekanas klebonas V. Grigaravičius ir dekanato kunigai. Po Mišių didelė tikintųjų procesija, apėmusi aplink bažnyčią atlydėjo Kristų Švč. Sakramente į nuolatines adoracijos koplyčią. Joje Jėzaus pagarbinti atsiklaupę „Achemos“ generalinis direktorius Jonas Sirvydis, rajono savivaldybės meras Egidijus Sinkevičius, kiti svečiai, kunigai. Jonavoje prasi-dėjo Eucharistijos nuolatine adoracija.

BŽ, 2001 m. Nr. 10

• **Vilnius.** Balandžio 4 d. Vilniaus arkivyskupijos kurijoje įvyko eilinis vyskupijos kunigų susirinkimas. Buvo pranešta, jog liepos 3-5 d. surengtuose nuolatinių kunigų ugdymo kursuose bus nagrinėjama ligoninių pastoracijos tema. Susirinkime taip pat kalbėta apie mokslus ir meno vertybių saugą. Vyskupas Juozas Tunaitis pristatė Lietuvos Vyskupų Konferencijos nutarimą dėl sudėtinų ir neterminuotų šv. Mišių.

Po Gavenios relikvijų St. Petersburg, FL, lietuviams š.m. kovo 18 d. Švč. Jėzaus Vardo bažnyčioje. Iš k. kun. dr. Matas Čyvas, relikvijų vedęs svečias iš Lietuvos kun. Paulius Vaineikis, OFM, ir lietuvių Šv. Kazimiero misijos dvysios vadovs kun. Antanas Grabnickas, OFM

Nuotr. Elyvyros Vodopallienės

LAIŠKAI IR NUOMONĖS

DAR APIE NEW YORKO KULTŪROS ŽIDINĮ

New Yorko lietuviai patyrė kone mirtiną visuomeninį smūgį, kai pranciškonai vasario mėn. uždarė Kultūros židinį ir atšaukė užregistruotus renginius (skautų Kaziuko mugę, Maironio mokyklos 50-čio minėjimą). Židinyje per beveik tris dešimtmečius vyko kone visos New Yorko lietuvių kultūrinės, organizacinės veiklos. Ir staiga, tarsi kirvio smūgiu, buvo nutrauktas laidas tarp Židinio ir lietuvių visuomenės. Šis įvykis buvo turbūt pats didžiausias ir skaudžiausias per 27 metus nuo Židinio atidarymo New Yorko lietuvių gyvenime. O mūsų vietinis laikraštis, pranciškonų leidžiamas „Darbininkas“, apie tokį kritišką įvykį neparašė nei vieno žodžio, tarsi tas įvykis visai nereikšmingas, nevertas jokio dėmesio. Todėl New Yorko lietuviai yra dėkingi „Draugui“ ir vyr. redaktoriui Danutei Bindokienei už suteiktą progą painformuoti visuomenę apie šį skaudų įvykį.

Dar yra daug gyvų žmonių, kurie drauge su pranciškais dalyvavo Židinio kūrime — rinko aukas, dėjo šimtus ir tūkstančius dolerių, rašė čekius pranciškonų vardu, visai neširūpindami, kas bus po 30 metų, kokie ten dokumentai buvo pasirašyti, kieno nuosavybė bus tie namai. Rūpėjo tada tik tai, kad New Yorke turėtume lietuvių namus. Dešimtys žmonių dirbo Židinio statybai (ypač „Perkūno“ choro vyrai), neimdami jokio atlyginimo, kad tik tie namai išvystytų dienos šviesą. Dirbome ir džiaugėmės drauge su pranciškais, kurie tuo metu buvo laikomi didelę visuomenės pagarboj. Buvo priimtos deklaracijos ir pareiškimai pasirašyti pranciškonų ir visuomenės atstovų. Niekas tada neturėjo abejonių, kad tie namai būtų bendras New Yorko lietuvių visuomenės projektas ir įvykdytas darbas. Visom propagandos priemonėmis visuomenė buvo raginama aukoti New Yorko lietuvių namų statybai (ne pranciškonų namų statybai). Visuomenės pinigai ir talka buvo kritiškai svarbūs. Be visuomenės paramos jokių namų nebūtų buvę. Tačiau, kai reikėjo visuomenės pinigų, buvo daromi bendri pareiškimai, organizuojami bendri komitetai su pranciškonų ir visuomenės atstovais. Dabar, kai pranciškonų sprendimu atėjo laikas Židinį likviduoti, ir jį pardavus, pasiimti pinigų, tai visuomenės dalyvavimas ir jos balsas jau nebereikalingas. Židinyje yra mūsų nuosavybė. Ką mes norim, tą darom, — kalbėjo vienam susirinkime t. Pranciškus. Tokia arogantiška pranciškonų laikysena labai įskau-

dino lietuvių visuomenę ir dramatiškai pakeitė visuomenės požiūrį į pranciškonus. Žinoma, kad Židinyje nėra toks judrus ir reikšmingas veiklos centras dabar, kaip buvo prieš 27 metus. Viskas keičiasi. Vis tik, kaip Židinį kūrė visuomenė ir pranciškonai bendromis pastangomis, tokiu pačiu bendradarbiavimo principu reikėjo veikti ir dabar — Židinio saulėlydžio laikotarpiu. Tokį bendradarbiavimo kelią diktuoja lietuviška krikščioniška sąžinė. Deja, tėvai pranciškonai pasirinko kitokį kelią. Dėl to ir kyla bereikalingi teismai, beprasmiškai švaistomi pinigai. Šiuo metu pranciškonai į teismą yra patraukę Kultūros židinio tarybą ir Lietuvių atletų klubą.

Romas Kezys
Bayside, NY

PERVERTUS KRŪVA „DRAUGŲ“

Štai aš ir vėl Čikagoje po mėnesio viešnagės Lietuvoje! Grįžusi iš kelionės daugelį „Draugo“ numerių pervertiau, pasiskaičiau. Maloniai nuteiktą platus Rašytojų draugijos surengtos mano kūrybos popietės Jaunimo centro Čiurlionio galerijoje aprašymas („Draugas“, 2001.05.01). Gaila tik, kad įvyko mažas nesusiartinimas. Straipsnyje nurodoma, kad diskusijose apie knygos „Cukraus kalnas arba lietuvių cukrininkės nuotykių Amerikoje ir kitose egzotiškose šalyse“ buvo „keliamas klausimas, kodėl panaudoti angliški išsireiškimai. Paašikinta — knyga buvo spausdinama Lietuvoje. Spaustuvės redakcijai atrodė, kad autorės išreiškė žodžiai neatitinka dabartiniam lietuvių kalbos stiliumi: išspausdinus nebebuvo galima pataisyti“. Norėčiau reikala trupučių patikslinti. Su Rašytojų sąjungos leidyklos vyriausiu redaktoriumi nesutarimas buvo paprastas ir išspręstas mandagiai. Nenorėjau nelietuvių vardu ir pavardžių lietuvininti, nors vietovardžius rašiau, kaip juos įprasta rašyti lietuviškai — Paryžius, Miunchenas, Niujorkas. Dėl pavardžių rašymo Lietuvoje tebevyksta karštos diskusijos. Kalbos komisija mokslinuos veikaluose jau įteisino pavardžių rašymą originalo kalba. Kadangi mano redaktorius nesijautė galintis pritarti grožinės literatūros atžvilgiu, jis atsisakė pridėti savo pavardę, kaip atsakingo redaktoriaus. Mėginęs mane kelis kartus perkalbėti, knygą išspausdinti taip, kaip pageidavau. Paprasčiau Aušrą Velickaitę peržiūrėti kalbą, kad ji atitiktų dabartiniam lietuvių kalbos reikalavimus. Ji tai padarė, nežalodama knygos stiliaus ir palikdama tai, kas būdinga išėjusios lietuvių kalbai ir nesikerta su šiuolaikinės lietu-

Dainų vakaro, ruošto Dievo Motinos parapijos saleje, Cleveland, OH, gegužės 5 d., dalyvės (iš kairės): Monika Cepulytė, Ramunė Bartuškaitė, Alina Raulinaitė.

vių kalbos taisyklėmis. Venčiau bet kokių amerikizmų, anglicizmų, rusicizmų ar kitų „izmų“. Stengiausi rašyti taisyklingai ir švaria lietuvių kalba, bet nenorėjau, kad Lietuvos lietuviai, kuriems didžia dalimi knygą skyrčiau, skaitytų klupdami ar stabtelėdami pasvarstyti apie ką kalbama. Pavyzdžiui, turėjau įsisavinti žodį „procedūros“, kuris apima įvairius gydymo veiksmus — masazą, mankštą, pratimus, vonias ir t.t. Turu pripažinti, kad blogos lietuvių kalbos mano knygai dar neprikišo niekas, nei Lietuvoje, nei čia, o tai — didelis pasitenkinimas užsienyje gimusiai ir augusiai.

Eglė Juodvalkė
Burbank, IL

KOKIA BUS DURŲ ATEITIS

Buvęs VV rektorius, dabar Seimo Švietimo mokslo ir kultūros komiteto pirmininkas Rolandas Pavilionis, liūdina pragarsėjus, išsiviję apibūdindamas kaip „Prostitutia Magna“, vėl pateko į laikraščių puslapius. Vilniaus universitete buvo atidengtos naujos durys, užsakytos ir gamintos R. Pavilionio rektoravimo laikais. Durys bronzinės, meniskai apipavidalintos, primena garsiąsias San Giovanni koplyčios duris Florencijoje, sukurtas L. Ghiberti.

Būtų galima tik džiaugtis, tik va, durys universitetui kainavo 500,000 litų, o jos buvo liejamos tada, kai R. Pavilionis garsiai šaukė, kad universitetas neturi pinigų net būtiniausiems reikalams. Išpūdi gadina ir tai, kad durys-paminklas, skirtas lietuviškojo rašto pradininkams, bronziniame tekste talpina dvi gramatines klaidas. R. Pavilionis ir tai numojo ranka. „Reikia žiūrėti ne į mus, bet į dramblių. Taip patariu žmonėms, kurie nesupranta, kas yra istorija ir kultūra“ — taip į pastabą dėl gramatinių klaidų reagavo buvęs rektorius. Kieno kaltė — neaišku. Dėl atsakomybės ginčijasi skulptorius J. Meškelevičius, liejikai ir komisijos narė, filologė E. Ulcinaitė.

Kokia yra bronzos durų ateitis? Vilniaus skeptikai bijo, kad jas gali ištikti tas pats likimas, kaip Vilniaus Operos rūmų bronzinių papuošalų ir nesuskaitomos daugybės kitų bronzinių gaminių. Nerimą kelia ir kita žinutė, tame pačiame laikraščio puslapyje, šalia durų aprašymo. „Iš Žvėryne esančių skulptoriaus Arūno Kyno dirbtuvių, vagys išnešė skulptūras „Merkurijus“ ir „Pavasaris“ bei keletą autorių medalių. Visi meno kūriniai buvo padaryti iš bronzos“.

Rimvydas Sidrys
Streator, IL

DU KARDAI

Ordino aukščiausias pareigūnas magistras Ulrich fon Junginen, nekantraudamas pradėti Žalgirio kautynes, per savo pasiuntinius nusiuntė Vytautui ir Jogailai po vieną nuogą kardą.

Iki šiol tas Vytauto kardas tebėra Lenkijoje. Jis privalėtų būti ne Krokuvoje (Wawel — Zamek Krolewski), bet Vilniuje.

Tad atgaukime tą kardą. Juo galėsime papuošti savo Valdovų rūmus!

Lenkija, bičiuliškai išpildydama mūsų teisėtą pageidavimą, turėtų gerą progą parodyti Lietuvai savo draugiškumą.

(Žiūr. „Lietuvos istorija“ — A. Šapokos 127 psl. & dr. V. Sruogienės 201 psl.).

Kun. dr. Eugenius Gerulis
St. Petersburg, FL

* Kaune, S. Daukanto gatvėje, prie jau veikiančio Westfoldo informacijos centro, atidarytas Norvegijos Karalystės konsulas Kauno apskrityje. Inauguracijos iškilmų metu Norvegijos ambasadorius Jon A. Garder Vytautui Valaičiui įteikė garbės konsulo diplomą ir įgaliojimus. Vienintelį Westfoldo informacijos centro darbuotoją V. Valaitį garbės konsulu paskyrė Norvegijos karalius. (Elta)

It makes a world of difference when you fly SAS to Lithuania.

No one makes round-trip travel to Lithuania easier and more convenient than SAS. From Chicago, we offer daily service to Vilnius with a hassle-free connection via Stockholm. When you're ready to return, you'll enjoy same-day travel back to Chicago through our Copenhagen hub. Find out what a world of difference SAS can make for your next trip. Just call your Travel Agent or SAS at 1-800-221-2350 or visit our website at www.scandinavian.net.

Flight #	From	To	Departure Time	Arrival Time
SK 946	Chicago	Stockholm	4:20 pm	7:35 am +1
SK 744	Stockholm	Vilnius	9:20 am	11:50 am
SK 743	Vilnius	Copenhagen	1:40 pm	2:20 pm
SK 943	Copenhagen	Chicago	3:30 pm	5:40 pm

A.†A. ONA BACEVIČIŪTĖ- KAŽEMĖKAITIENĖ

Mirė 2001 m. birželio 16 d. Racine, WI.
Velionė gimė Pasvalyje. Amerikoje išgyveno 50 metų. Šv. Mišios už velionės sielą bus atšaukiamos birželio 19 d., antradienį, 11 v.r., Šv. Ričardo bažnyčioje, Racine, WI. A.a. Ona bus palaidota Šv. Kryžiaus kapinėse, Racine, WI. Nuširdžiai kvietiamie draugus ir pažįstamus pasimelsti už velionės sielą.

Nuliūdę: vyras Viktoras ir duktė Rima.

Pranešame, kad sulaukusi 96 metų, 2001 m. birželio 13 d. Amžinybėn išėjo

A.†A. ONUTĖ ČEKAITYTĖ- ČEČKAUSKIENĖ

Velionė gimė Pilviškiuose. Buvo ilgametė Kauno pašto tarnautoja. Montrealyje, Kanadoje išgyveno 52 metus. Nuliūdę liko: vyras Leonas, krikšto duktė Danutė Bilaišienė su šeima, gyvenanti Čikagoje, brolių ir seserų vaikai Lietuvoje, draugai ir pažįstami. Iš Aušros Vartų bažnyčios birželio 15 d. a.a. Onutė buvo palaidota Motre Dame des Neige kapinių mauzoliejuje.

Vyras ir artimieji.

PADĖKA

Mūsų mylimas amžinos atminties Vyras, Tėvas, Brolis ir Senelis

A.†A. Chemijos daktaras RAMŪNAS JUOZAS MOTEKAITIS

gimęs 1940 m. kovo 19 d. Kaune, mirė 2001 m. gegužės 7 d. College Station, Texas, ir buvo palaidotas gegužės 12 d. Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse, Čikagoje.

Nuoširdžiai dėkojame visiems, kurie suteikė Velioniui paskutinį patarnavimą ir palydėjo į Amžino poilsio vietą.

Sužadinti nuoširdžiai dėkojame giminėms, draugams, moksldraugiams ir pažįstamiems už daugelį jautrių paguodų bei užuojautos laiškus iš arti ir toli, už užuojautos, pareikštas mums asmeniškai bei spaudoje.

Širdingai dėkojame visiems už a.a. Velionio gausų lankymą Brady-Gill koplyčioje, už maldas, šv. Mišių ir asmenines aukas ir už gražias gėles.

Esame labai dėkingi Lietuvių Operos chorui, jo pirmininkui Vaclovui Momkui ir dirigentui Alvydui Vasaičiui už labai gražias ir jautrias giesmes, sugiedotas šermenų metu.

Nuoširdžiausia padėka kun. Rimantui Gudeliui už maldas koplyčioje, už gedulingas šv. Mišias ir jautrų pamokslą Šv. Mergeles Marijos Gimimo parapijos bažnyčioje, už palydėjimą į Šv. Kazimiero kapines ir atlikimą laidojimo apeigų prie kapo duobės. Širdinga padėka Zitai Vaičiūnaitei už ten pravestas giesmes.

Nuoširdus ačiū solistėms Praurimei Ragienei ir Linai Motekaitienei už dvasią pakeliančias giesmes šv. Mišių metu. Širdinga padėka Dainavos ansamblio kvarteto dainininkams Dariui, Audriui ir Mariui Polikajiams bei Liudui Landsbergiui už gražiai išpildytas giesmes per šv. Mišias. Taip pat dėkojame vargonininkams Rimantui Mingailai ir Vidui Nevarauskui už jautrią muzikinę palydą.

Širdinga padėka šv. Mišių liturgijos skaitytojoms Elenai Harris ir Astai Tijenėlytei, kuri parinko ir gražiai pritaikė tekstus.

Dėkojame karsto nešėjams Jeffrey Harris, Mariui Tijenėliui, Lawrence De Voe, Jonui Krauliui ir visiems palydėjusiems Velionį į Amžino poilsio vietą — Šv. Kazimiero kapines.

Gili padėka laidotuvių direktoriams Donald Petkui ir Brady-Gill už nuoširdų ir rūpestingą laidotuvių reikaluose patarnavimą. Dėkojame Willowbrook Ballroom savininkams už gražiai surengtas vaises.

Nuoširdžiausia padėka Velionio St. Thomas Aquinas parapijai, College Station, Texas, už iškilmingas šv. Mišias gegužės 10 d. a.a. Ramūnui Juozui paminėti ir tenai dalyvavusiems visiems jo draugams, kolegoms bei muzikams.

Visiems reiškiamė mūsų gilią ir nuoširdžiausią padėką!

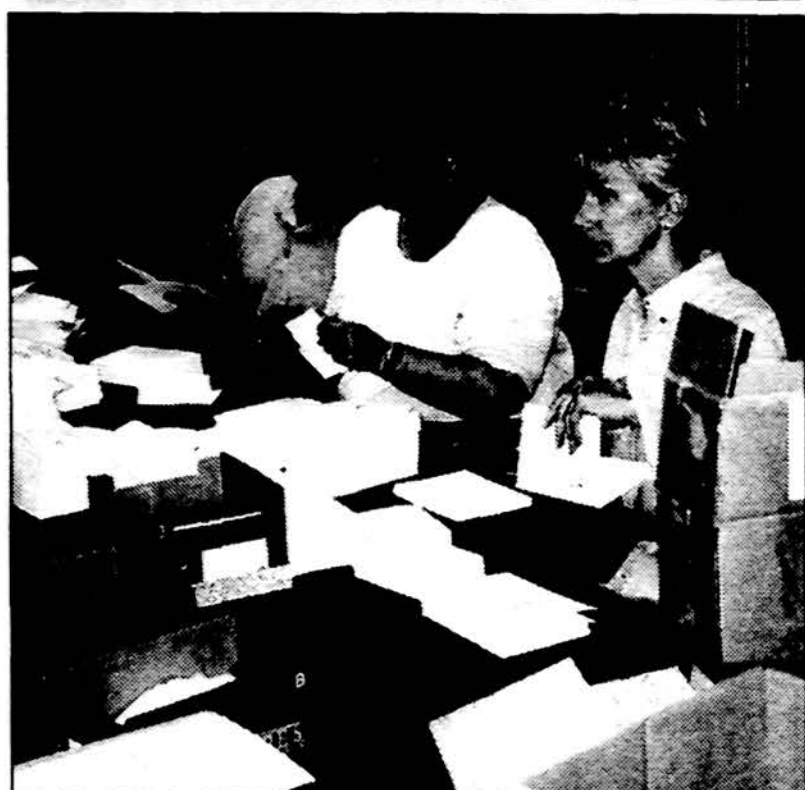
Velionio žmona Veronika, duktė Milda ir sūnūs Lawrence De Voe, sūnūs — Kasya, marti Ramunė ir anūkas Mantas, Liudas ir marti Lina, Bronius, uošvienė Liucija Tijenėlienė ir brolis Manigirdas.

„Lietuvos paštas“ į apyvartą išleido du naujus tęstinės serijos „Europa“ pašto ženklus — viename jų pavaizduotas Nemunas ties Zapyškiu, kitame — Galvės ežeras Trakuose. Pasak „Lietuvos pašto“ komercijos direktoriaus Teodoro Juco, šių metų tema — vanduo ir gamtos turtai. Pašto ženklų autorius — dailininkas Gediminas Pempė. Juos po pusę milijono vienetų tiražu išspausdino Budapešto valstybinė spaustuve.

Gedimino Svitojaus (Elta) nuotr.

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Lithuanian Mercy Lift nariai, susirinkę prieš posėdį, ruošia pakvietimus į rudeninį lešų telkimo pokylių, kuris vyks lapkričio 17 d. Brookfield zoologijos sodo patalpose.

Pranės Šlutienės nuotr.

„Vaiko vartų į mokslą“ būrelis ruošia gegužinė įvyks sekmadienį, liepos 1 d., Pasaulio lietuvių centro sode. Pradžia – 12 val. Bus galima nusipirkti pietus, išmėginti savo laimę laimikių traukime, pasiklausyti brolių Švabų linksmos muzikos. Bus rengiami žaidimai specialiai vaikams. „Vaiko vartų į mokslą“ būrelis skyrė Čikagoje, Clevelande, Detroite remia pomokyklinius centrus Lietuvoje. Kelios būrelio narės dirbo Vilniuje per praėjusius mokslo metus, kartu su centro darbuotojais išvystė „Charakterio ugdymo programą“, skirtą darbui su gatvės ir asocialių šeimų vaikais, lankančiais tuos centrus. Būrelis taip pat aprūpino centrų vaikus mokslo priemonėmis. Atsilankiusieji būrelio rengiamoje gegužinėje, parems būrelio veiklą ir padės Lietuvai. Tiek, kiek kainuos vieni gegužinėje pirkti pietus, tiek pomokykliniame centre atsieina vieno vaiko visos dienos pavalgymas. Atvykite ir sužinokite apie „Vaiko vartų į mokslą“ būrelio veiklą ir paremkite Lietuvos vaikus.

Vilniečių žiniai! Pranešame, kad š. m. birželio 24 d., sekmadienį, 10 val. r. tėvų jėgų koplyčioje bus atnašaujamos šv. Mišios už mirusius Vilniaus krašto Lietuvių sąjungos Čikagos skyriaus narius ir Sibiro tremtinius. Prašome dalyvauti ir kartu pasimelsti.

Dešimties metų mirties sukakties pranešime („Draugas“, birželio 16 d.) a. a. Erikos Emilijos Vaičekauskaitės-Jonušienės-Puidokienės a. a. sesers pavardė turėtų būti Trudes Glaubertienė. Taip pat Valerijos Saliamonaitės-Butkus mirties data yra 1991 m. XI. 15.

Vidmantas Vitkauskas, Garliavos J. Lukšos gimnazijos direktorius, istorikas ir pedagogas, į Laisvę fondo Lietuvos filialo valdybos pirmininkas, dalyvaus 45-ojoje Lietuviškų studijų savaitėje, kuri vyks Michigano Dainavoje rugpjūčio 19-26 d.

Vyresniųjų lietuvių centre „Seklyčioje“ birželio 20 d., trečiadienį, 2 val. p. p. paminėsime Tėvo dieną. Kalbės Aldona Vaitienė tema „Mūsų tėvelis“. Meninę programos dalį atliks vyresniųjų pajėgos. Visus maloniai kviečiame dalyvauti, nepalikite namuose tėvelių, senelių ir prosenelių. Padraugausime, papietausime ir linksmiai praleisime trečią dieną popietę. Atvykite!

„Saulutė“, Lietuvos Vaikų būrelis, už nuoširdžią talką labdaros koncerto „Laumės juosta“ proga dėkoja „Draugui“, „Margučiai II“ ALTV (A. Reneckis), „Amerikos lietuviui“, Leonui ir Reginai Narbutiams bei Daliai Šlenienei už Edmo Viršilo paveikslų paruošimą eksponavimui – paravimui, dail. Rasai Sutkutei už scenos dekoracijas, Vytai Vizgirdui už vaikučių linksminimą balionų figūrėmis, „Racine Bakery“ už pyragėlius ir visiems, atėjusiems į labdaros renginį, bei negalėjusiems atvykti, tačiau atsiuntusiems aukų ar davusiems skelbimus programos leidinyje. Kiekviena auka, kiekvieno pastangos labai, labai įvertinamos. Didelis acių programos dalyviams Indrutei Bielskutei, Žarutei Kisieliūtei, Rasos Poskotimienės „Spindulio“ šokėjams, Dalios Gedvilienės „Lakštutės“ ansambliai ir Ligijos Tautkuvienės Meno mokyklėlės šokėjams bei solistei. Aciū, kad kitam palengvinate gyvenimo dalį!

Nauji lietuviški leidiniai internete:

naujas „Moters“ žurnalas visai šeimai
<http://www.pagalumus.lt>
 „Visuomenės sveikata“ – bibliografija, žodynai, rodyklė, prenumerata
<http://library.kmu.lt/sveikata>

Lietuvos mokslų akademijos leidiniai: medicina, chemija, menotyra, kt.
<http://www.maleidykla.katalogas.lt>
 „Vilnius“ – Lietuvos rašytojų sąjungos literatūrinis publicistinis žurnalas (anglų k.)
<http://www.culture.lt/vilnius>
 švietimo įstaigos – Amerikos tarptautinė mokykla Vilniuje
<http://www.aisv.lt>

Ar nenorėtumėte pasižiūrėti, kokius baldus šiame šimtmetyje kuria Čikagos baldų projektuotojai ir dizaineriai? Nuo birželio 16 d. iki rugsėjo 2 d. Čikagos kultūros centre (Chicago Cultural Center, 78 E. Washington St.) veikia paroda „Beyond Function: The Art of Furniture“, kurioje 43 naujų baldų pavyzdžius demonstruoja 39 vietiniai dizaineriai. Rugpjūčio 30 d., ketvirtadienį, 12:15 val. p. p. bus surengtas specialus pašnekesys, kuriame bus plačiau aptarti Čikagos meistrų darbai. Čikagos kultūros centro darbo valandos: pirmadieniais-trečiadieniais – nuo 10 val. r. iki 7 val. v., ketvirtadieniais – nuo 10 val. r. iki 9 val. v., penktadieniais – nuo 10 val. r. iki 6 val. v., šeštadieniais – nuo 10 val. r. iki 5 val. p. p. ir sekmadieniais – nuo 11 val. r. iki 5 val. p. p. Informacija tel. 312-744-6630.

Išgydami Čikagos miesto pasą, t. y. pirkdami bilietus iškart į šešis muziejus, sutau-pysite. Šiuo būdu pigiau aplankysite The Art Institute of Chicago, Field Museum, Museum of Science and Industry, Adler Planetarium & Astronomy Museum, Shedd Aquarium & Oceanarium, Sears Tower. Pasas galioja devynias dienas nuo pirmojo panaudojimo. Informacija tel. 1-877-CHICAGO.

Ilgiausią vasaros dieną praleiskite su Amerikos lietuvių televizija, kuri birželio 24 d., sekmadienį, nuo 12 val. iki 8 val. v. Pasaulio lietuvių centro sodelyje, Lemonte (14911 127 St.) rengia Jonines. Jonų ir Janinų lauks siurprizai, vyks koncertas, šokiai, žaidimai, laimikių traukimas, bus vaisės – „mamos cepelinai“, šašlykai, balandėliai ir kt. Atvykite!

KLAIDŲ ATTAISYMAS
 Š. m. gegužės 12 d. „Draugo“ laidoje išspausdintame Anatolijaus Kairio straipsnyje „Naujasis V. Volerto romanas“ ketvirtos skilties 3-4 eil. iš viršaus skaityti: „dabar Kirka yra Seimo narys, nepaliečiamas vyras“; toje pat skiltyje 5 pastraipoje iš viršaus skaityti: „Ir prošvaisčių nemaityti“.

Lietuvių fronto bičiulių Čikagos sambūrio narių susirinkimas įvyks birželio 22 d., penktadienį, 6 val. v. Ateitinkų namuose, Lemonte. Bus įdomi programa ir svarbūs pranešimai. Visi bičiuliai ir bičiulės kviečiami dalyvauti.

„MILDA'S CORNER MARKET“

Orui atsilus iš seno įpratimo vis dar nuvažiuojame į Union Pier. Kelias geras, tai per vieną su puse valandos mes jau ir ten.

Išsukus iš greitkelio, tik pervažius geležinkelio bėgius, atsiduriame Red Arrow Highway ir Townline Rd. sankryžoje. Tai prekybinis kampas. Ir kas krinta į akis? – Ogi „MILDA'S Corner Market“.

Nuo gegužės vidurio Milda Rudaitytė, mokslus baigusi Kendall Culinary School ir atlikusi kelerių metų praktiką įvairiuose apylinkės restoranuose, pasiryžo atidaryti savo maisto krautuvę.

Įeini į erdvią patalpą, kuri padalinta į patarnavimo stalą (counter), užmokejimo vietą ir keletą staliukų su kedėmis svečiams pavalgyti. Užsisakyti galima kelių rūšių sumuštinų, kepto viščiuko, kugelio, įvairių kepanių, sriubos (aišku, ir šaltibarščių) bei užsigardžiamui puikių saldumynų. Šioje krautuvėje-valgykloje galima rasti ir reikalingiausių maisto prekių bei daržovių, kad pasigamintume valgi namie. Sezono metu krautuvė veikia kasdien nuo 7 val. ryto iki 7 val. vakaro Michigano laiku. Ją aptarnauja pati Milda su pagalbininkais ir nuoširdžiai kviečia užsukti lankantis ar vasarojant Union Pier.

Milda Rudaitytė, persikėlus iš Chicago į Union Pier, tuoj įsijungė į lietuvišką veiklą. Šiais metais ji išrinkta renginių vadove bendruomenės valdyboje. Netgi padeda vietiniams vaikams su liuanistikos pamokomis. Nuo pat vaikystės – nuoširdi jūrų skautė. Pas save kasmet tradicinei savaitgalio iškylai pasikviečia grupę jūrų skautų ir skautių.

Linkime Mildai stiprios sveikatos ir geros sėkmės naujame versle!

G. N.

„Draugo“ knygynėlyje

Dar turime tokių knygų:

S. Maziliauskas „Lietuvos kelias tautų istorijoje“ – 16 dol.;

T. Bukauskienė „Lietuvos mokykla ir pedagoginė mintis“ – 12 dol.;

I. Ignatavičius „Lietuvos naikinimas ir tautosaka“ – 30 dol.;

A. Astikas „Lietuvos ordina, medaliai ir ženkleliai“ – 15 dol.;

K. Matuzas, V. Kavaliauskas „Lietuvos pašto ženklai“ – 15 dol.;

T. Bairašauskaitė „Lietuvos totoriai XIX a.“ – 10 dol.

A. Eidintas „Lietuvių kolumbai“ – 10 dol.;

A. Širmulis „Lietuvių liaudies memorialiniai paminklai“ – 15 dol.;

Atvirutės „Lietuvių tautiniai drabužiai“ – 5 dol.;

L. Sauka „Lietuvių tautosaka“ – 15 dol.;

K. Čerbulėnas, A. Jankevičienė „Lietuvos architektūros istorija“ – 25 dol.;

B. Genzelis „Lietuvos filosofijos bruožai“ – 10 dol.;

B. Makauskas „Lietuvos istorija“ – 25 dol.;

E. Gudavičius „Lietuvos istorija“ – 30 dol.;

Prie kiekvienos knygos kainos prašome pridėti siuntimo mokestį – 3.95 dol. Jei užsakote dvi ar daugiau knygų, tuomet kiekvienos knygos siuntimo mokestis padidėja 1 doleriu.

Antano Ragauskos knygos „Ginčai dėl skonio“ sutiktuose Pasaulio lietuvių centre, Lemonte, gegužės 25 d.

Vytauto Jasinevičiaus nuotr.

Kunigas Kęstutis Trimakas pasirašo savo knygą kunigui Kazimierui Ambrašiui, SJ.
Jono Kuprio nuotr.

DISPUTAS APIE PSICHOLOGIJĄ IR RELIGIJĄ

Birželio 15 d. Ateitininkų namuose įvyko Čikagos Ateitininkų sendraugių koordinacinės grupės surengtas kun. Kęstučio Trimako, buvusio Ateitininkų sendraugių sąjungos vado, knygos „Jaunimas – patirtis ir įžvalgos. I dalis: Sąlyčiai su paslaptimi“ pristatymas. Knygą aptarė psichologas prof. dr. Algis Norvilas, ją komentavo autorius.

Vakaronę pradėjo Juozas Polikaitis, vienas Ateitininkų sendraugių koordinacinės grupės narių. „Paskutinį kartą sendraugiai buvo susirinkę prieš 7 metus“, – kalbėjo J. Polikaitis. Jis pranešė, kad iniciatyvinė grupė žada atgaivinti sendraugių judėjimą, nors jis tartum ir nebuvo nuslopes: „Veikla visą laiką vyko: studentų diena, Ateities akademiniai savaitgaliai, sendraugių stovyklos, Ateitininkų namų veikla, ypatinga Ateitininkų šalpos fondo veikla – visai šiai veiklai vadovauja sendraugiai, tačiau pastaruosius metus neturėjome tokių vakaronių kaip ši, nesusirinkdame draugėn. Ateityje stengsimės parinkti temas, kad pritrauktume jaunimą. Per vasarą sukursime veiklos planą. Tokias vakarones žadame rengti kartą per 1 ar 2 mėn.“

Pristatydamas šio vakaro kaltininką kun. K. Trimaką J. Polikaitis įvardijo jį kaip paskaitininką, aktyvų ateitininką, žinomą žmogų ne tik Amerikoje, bet ir Lietuvoje – Vytauto Didžiojo universiteto Kaune profesorių, kuris daug bendrauja su jaunimu.

Prof. dr. Algis Norvilas, įvardijęs, kad kun. K. Trimako knyga „Jaunimas – patirtis ir įžvalgos“ – tai ir psichologijos, ir religijos knyga, prieš

pristatydamas ją, padarė platų ir įdomų įvadą apie istorinį psichologijos ir religijos santykį apšviesti. „Psichologija ir religija yra turėjusios problematišką santykį, – kalbėjo prof. A. Norvilas. – Prieš koki 100 m. psichologai, atėję iš netikinties aplinkos, į religiją žiūrėjo skeptiškai. Ir praktiškai, galima sakyti, kad Sigmund Freud atstovavo tą ankstyvąją požiūrį į religiją. Jis ir daugelis kitų į religiją žiūrėjo kaip į ramentą – ramstį. Jeigu žmogus būvai nepilnavertis, tau tos religijos reikėjo. Religija, anot jų, pasikliaudavo silpnėsni žmonės. Buvo susidariusi nuomonė, kad tikintieji yra nesubrendėliai, kuriems reikėjo už kažko pasilaikyti, nes jie nesugebėjo išsilaikyti patys kaip individai. Komunizme tas priešingumas ėmė prietaro sampratą, ir religija apšviesti buvo nuvertinta. Ta pažiūra „neišsvietinta“ iš psichologijos iki šiol. Prieš 20 metų ji dar net vyravo. Tik pastaraisiais 10 metų yra prasidėjęs įdomus pokytis. Beje, prie to pasikeitimo prisidėjo ne tiek idėjos, kiek patys tyrimai. Psichologai ėmė pradėti žiūrėti į žmogų ir jo religinius išitikinimus, žiūrėti į religiją kaip veiksnį ir kaip šis veiksnys siejasi su įvairiais kitais fenomenais, savybėmis, ypatybėmis ir t.t.“ Kaip akivaizdžiausias požiūrio į religiją pasikeitimo pavyzdžius profesorius nurodė du leidinius, kurie šiai temai nagrinėti paskyrė nemažą vietą. Tai „Journal of Social Issues“ ir „Current Directions in Psychological Sciences“.

Psichologų dialogas dėl religijos ir psichologijos santykio

užėmė ir nemažą to vakaro dalį, nes po to išėjęs kalbėti kunigas ir psichologas Kęstutis Trimakas šią temą pratęsė ir detalizavo. Jis sakė, kad psichologijos moksle tuo metu, prieš šimtą metų, buvo ir kitokių nuomonių, ne tik Sigmund Freud. Buvo netgi parašytas klasikinis religijos psichologijos veikalas, kuriame kalbama apie religinius išgyvenimus, bet stebėtinas dalykas, kad Freud mąstymo srovė pasirodė stipresnė ir padarė daugiau įtakos.

Po šio teorinio dispuoto reikia grįžti prie knygos „Jaunimas – patirtis ir įžvalgos“. Dr. A. Norvilas, įvertinęs kun. K. Trimako knygas kaip įdomias, prisipažino, kad šią knygą pradėjęs skaityti kaip psichologas ir patyrė nesėkmę. Psichologui kritę į akis tai, kad jaunuolių pasisakymuose yra teorinių psichologijos prielaidų, kas reiškia, kad apklausos dalyviai nebuvo laisvi nuo įtaigojimo. „Tačiau iš susidariusio akligatvio mane išgelbėjo pats autorius. Už tai turiu būti dėkingas dr. Romualdui Kriauciūnui, kuris kun. Kęstutį išprovokavo ir privertė jį dėl kai kurių dalykų pasisakyti. Supratau, kad čia nėra formali mokslinė studija. Tai dvasinio religinio pobūdžio veikalas. Tai žmogaus dvasinės patirties aptarimas psichologinių įžvalgų šviesoje“, – kalbėjo A. Norvilas.

Autorius yra apklausęs daugiau kaip 500 Lietuvos jaunuolių, iš kurių pasisakymų apie religinius išgyvenimus atrinkta 80 ir sudėta į knygą.

Į kai kurias pastabas vėliau atsakė knygos autorius K. Trimakas, paaiškinęs, kodėl ši ir kitos knygos buvo rašytos. „Kuriuo pagrindu aš ėmiausi šito nemažo, daug metų užtrunkančio darbo. Kai apie 1990 m. buvo padaryta socialinės psichologijos studija apie lietuvių tautos religingumą, lyginant su kitų tautų religingumu, buvo pareikšta, kad lietuviai religijos išgyvenimu ir supratimu atsilieka net nuo amerikiečių. Tai mane nustebino – aš visada galvojau, kad lietuvių tauta yra krikščioniška ir ji atsispyrė 50 metų nureliginimui. Norėjau pamatyti, kaip yra su Lietuvos jaunimu ir ar galima tas tendencijas pakeisti. Tai mano keliolikos metų darbas. Ar tai psichologijos reikalas, ar ne, klausimą palieku atvirą. Imu tam tikrus psichologinius rėmus. Tie rėmai – keturiose mano knygose. Kas aš? Kas mano gyvenimas? Kokia jo prasmė? Mirtis. Kas už jos? Visose mano knygose yra klausimas apie paslaptį. Iš tos paslapties išsirutulioja Dievo tikrovė. Tos knygos veda į atsakymą, kodėl, kas aš esu?“, – kalbėjo kun. K. Trimakas, pažymėjęs, kad kita knyga bus apie santykius su kitais.

Ištrauką iš knygos perskaitė Aldona Kamantienė. Baigdamas vakaronę, Juozas Polikaitis pakvietė toliau diskutuoti prie kavos ir saldumynų bei paragino visus aktyviai dalyvauti ateitininkų renginiuose šią vasarą, taip pat dažniau lankyti ateitininkų svetainę internete.

Audronė V. Škiudaitė

Skelbimai

• 27 centai skambinant į Lietuvą, 5.5 cent JAV, 24 val. per parą, 7 dienas per savaitę, 6 sekundžių intervalai. Jokių mėnesinių mokesčių. Tikslus apskaitavimas. Kokybiškiausias ryšys. Paslauga be apgaulės. Kreipkitės vakarais lietuviškai į TRANSPORT atstovą su 8 metų patirtimi tarptautiniuose ryšiuose. Tel. 708-386-0556. TRANSPORT – patikimiausias ryšys su Lietuva bei visu pasauliu!

J. Norvilienė, dr. A. Norvilas ir J. Smilgienė K. Trimako knygos pristatyme Ateitininkų namuose.
Jono Kuprio nuotr.